

BOGOLJUB

1932

— FEBRUAR —

VSEBINA:

»Bogoljubu« za 30 letni jubilej! (Dr. Andrej Karlin, škof lavantinski). — Skala, ki se ne bo zrušila. (Dr. Fr. Jaklič.) — Pij XI. za delavce. (Dr. Aleš Ušeničnik.) — Moja radost. (Pesem.) Kako živi in kaj dela sv. Oče. (P. Mavricij Teraš, O. Cap. Rim.) — Katoliška Akcija. Vezilo za god Očetu. (J. Kalan.) — O sveti daritvi. (Vital Vodušek.) — Na Marijinih potih: Pri Mariji. — Na cihju: Luč z gora. (Povest iz življenja mladega fanta. Weiser-Jagodic.) — Iz življenja Cerkve. — Po svetu. Po domovini. — Marijine družine. — Dobre knjige. — Odpustki. — Na o vitku: Prošnje in zahvale. — Razno. — Slike v bakrotisku: Najznamenitejša svetišča v Rimu.

Cena »Bogoljubu«:

na umetniškem papirju 30 Din, na navadnem papirju 20 Din; v Avstriji 3 Š, v Italiji 8 Lir, v Čehoslovaški 15 Kč, v Franciji 12 fr., v Ameriki — 50 Dol.

Spisi, prošnje, zahvale, vprašanja se pošiljajo uredništvu »Bogoljuba«; vse drugo gre na naslov: upravnništvo »Bogoljuba« v Ljubljani.

Koledar Apostolstva molitve za februar 1932.

Glavni mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu:
Neustrašena stanovitnost katoličanov v sv. veri.

Misijonski, mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu: Iztrebitev komunizma na Kitajskem.

Mesečni zaveznik: Sv. Ignacij m. (1.)

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno češčenje sv. R. T.	
			Ljublj. šk.	Lavant. šk.
1 Poned.	Ignacij m. (m. z.)	Posvetitev družin S. J.	Ljublj. franč.	Celje š. ss.
2 Torek	Svečnica	Ženini in neveste	Vrabcé	Petrovče
3 Sreda	Blaž š.	Naša katoliška akcija	Trboje	Zalec
4 Četrtek	Andrej Korsini š.	Širjenje dobrega tiska	Begunje p. L.	Gočovlje
5 Petek	Agata d. m.	Zadostilne pobožnosti	Kor. Bela	Teharje
6 Sobota	Tiž š.	Pokorščina sv. očetu	Sela p. Sum.	
7 Nedelja	3. predp. Romuald	Apostolstvo mož in fantov	Koč. Reka	Teharje
8 Poned.	Janez od Mata sp.	Odprava slabih časopisov	Hotedršica	Griže
9 Torek	Pust, Ciril Al.	Zadeve naših šolov	Mirna	
10 Sreda	† Pepelnica	Duh spokornosti	Ljublj. Licht.	S. Peter S. d.
11 Četrtek	Lurška M. B.	Marijine družbe	Trstenik	Galicija
12 Petek	7 sv. ustanov.	Bengalski misijon	Žabnica	Polzeia
13 Sobota	Katarina Ričl d.	Posina zapoved	Holič	
14 Nedelja	1. post. Valentin	Švoboda sv. cerkve	Radovljica	Kozje
15 Poned.	Kolombjer sp.	Češčenje Srca Jez. pri nas	Bela cerkev	
16 Torek	Julijana d. m.	Trpeča Rusija	Zalilog	Sv. Peter Sv. g.
17 Sreda	† Donat m.	Molimo za domovino	Zavratec	
18 Četrtek	Simeon š. m.	Poživitev katoliške zavesti	Idrija	Podsreda
19 Petek	† Marcel in f. m.	Brezposelni in gladujoči	Duplje	
20 Sobota	† Eleverij š. m.	Izvrševanje škofovskih naročil	Leše	Podčetrtek
21 Nedelja	2. post. Feliks	Misijoni in duhovne vaje	Banja Loka	Podčetrtek
22 Poned.	Petra stol Ant.	Pogostno sv. obhajilo	Št. Vid p. B.	Sv. Vid n. Pl.
23 Torek	Peter Dam. š.	Duhov. in redov. poklici	Kolovrat	
24 Sreda	Preslopní dan	Vse priporočene zadeve	Vavta vas	S. Marjeta n. P.
25 Četrtek	Matija ap.	Apostolski duh	Trnovo sam.	Olimlje
26 Petek	Nicefor in tov.	Spreobrnjenje grešnikov	Slap	Dobje
27 Sobota	Viktor sp.	Naši naročniki	Razdrto	Pilštaja
28 Nedelja	3. post. Gabrijel	Bolniki, težko slušani	Preloka	Pilštajn
29 Poned.	Roman op.	Ta mesec umrli		

FEBRUAR

XXX. LETNIK

1932

„Bogoljubu“ za 30 letni jubilej!

Gospod urednik!

Prav rad se odzovem Vašemu povabilu, da naj napišem za 30 letni jubilej »Bogoljuba« par vrstic!

»Bogoljub« je naš glavni in najbolj razširjeni nabožni list.

Gotovo je veliko pripomogel, da se je versko življenje med Slovenci v zadnjih tridesetih letih ohranjalo in utrjevalo. Zvest svojemu geslu: »Po Mariji k Jezusu!« je širil »Bogoljub« med nami češčenje Matere božje, ki je srednica vseh milosti. Bil je pa tudi in ostane glasilo Marijanskih kongregacij, v katerih se naj zbira zlasti naša mladina, da bo ostala zvesta Bogu in stanovitna v krščanskem življenju!

Gospod urednik! Naj Vaš list tudi v bodoče skrbi, da bo ostal naš narod trden v veri, tako da bo v tem še drugim za vzgled in oporo! V minulih svetih božičnih praznikih sem prebiral življenjepisa škofa Friderika Barage, ki nam ga je tako lepo napisal dr. Jaklič. Pri tem sem Barago primerjal s Slomšekom. Kako velika moča sta oba, res vredna, da dosežeta čast oltarja! Ni jima bilo dovolj, da sta se doma žrtvovala v službi Gospodovi, njuna ljubezen do neumrjočih duš ju je gnala še dalje: Provi se je napotil v misijone med Indijance, drugi pa je s svojo »Bratovščino sv. Cirila in Metoda« položil temelj sedanjemu delu za cerkveno edinost. Skrbimo, da bomo vredni tako velikih mož, delajmo tudi mi z vso vnemo za širjenje Kristusovega kraljestva!

Ostanimo pa tudi, kakor Baraga in Slomšek, zvesti Kristusovemu namestniku, sv. Očetu! Prestol sv. Petra je skala, ki kljubuje vsem viharjem tudi v sedanjih težkih časih. Radi tega zelo želim, da bi Bogoljub vedno med svojimi bravci širil ljubezen do svetega Očeta in da bi jih seznanjal z zlatimi nauki, ki nam jih sv. Oče pošilja v svojih okrožnicah. Da omenim le nekatere: o vzgoji mladine, o krščanskem zakonu, o duhovnih vajah, o obnovitvi socialnega reda po evangelijskih načelih! Ali ne bi drugače zgledalo v človeški družbi, če bi sprejela ta načela in te nauke!

V tem smislu Vam, g. urednik, Vašim sotrudnikom in vsem bravcem Bogoljuba prav iz srca podelim svoj škofovski blagoslov!

V Mariboru, na god sv. papeža Silvestra, 31. dec. 1931.

Dr. Andrej Karlin,
škof lavantinski.

Skala, ki se ne bo zrušila

Božanstva, katera so si bili zamislili pogani, so bila nacionalna; častil jih je samo dotični narod. Po naziranju poganov so se brigala božanstva samo za usodo tega ljudstva.

Kristus je pa podrl ozkosrčne in sovražne pregraje, ki so ločile narode, ter je oznanjal vsečloveško bratstvo in ljubezen. Poudarjal je, da je Bog stvarnik in oče vseh ljudi, in se torej morajo vsi ljudje in vsi narodi med seboj čutiti kot bratje, kot člani ene skupne božje družine. Dobro je vedel, da so vsakemu narodu od Boga dane posebne značilnosti in zmožnosti, katerih drugi narodi nimajo v tako visoki meri, zato pa se naj narodnosti ne sovražijo in ne zatirajo, temveč naj vsako ljudstvo po svoje skuša doprinesiti k skupni sreči in k skupnemu napredku.

Kristus je pa šel še dalje: ni mu bil dovolj samo nauk o bratstvu ljudi in narodov, marveč je ustanovil tudi vidno mednarodno družbo, Cerkev, ki naj vodi ljudi vseh plemen in vseh jezikov k zveličanju. Za vse narode je Cerkev; v plemeniti tekmi naj njene narodnosti razvijajo svoja naravna svojstva in nagnjenja ter naj tako uresničujejo Kristusova naročila, prav kakor se v naravi vsaka cvetka ob isti solnčni luči v različnih barvah razcvita. — Resno, pa pristrčno govori sv. Pavel v svojih pismih, da v Kristusu in v Cerkvi ni ne Juda ne Grka ne pogana; noben narod nima predprav, vsi so božji otroci, vsi odkupljeni z Jezusovo krvjo, vsi določeni za isti večni cilj; vsi se naj torej čutijo eno.

Cerkev, vsečloveška družba! Ni in ne sme biti omejena na posamezne narodnosti. Kristus ji je dal mednarodni značaj.

Nobena družba pa ne more biti brez predstojnika, ki jo spaja v enoto ter ji odločuje delo in razvoj. Koliko bolj je torej potrebna skupnega poglavarja Kristusova Cerkev, družba vseh pravovernih kristjanov iz vseh plemen in narodnosti! In sicer potrebna močnega, trdnega predstojnika, ki jo bo mogel voditi preko vseh borb in tisk!

Kristus je to dobro vedel. Svojo Cerkev je preveč ljubil, da bi jo pustil brez poglavarja. Ni hotel prepustiti vernikom, da si bodo šele sami izbirali vodnika; sam jim ga je

določil v osebi apostola Petra, potem pa tudi odredil, da naj Petrova oblast prehaja na rimske škofove, naslednike Petra, ki je deloval in umrl kot škof mesta Rima. Nihče ne more iz evangelija izbrisati Kristusovih besed, izrečenih Petru in njegovim naslednikom: »Tisi skala... Tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva... Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce!« Nekatoličani se zbegani ustavljajo ob teh stavkih, različno jih skušajo razlagati, pa zoper Kristusovo določbo so vse njih razlage jalove.

Takoj prva Cerkev se je živo zavedala, da ima rimski škof prvenstvo nad vsemi verniki. En sam značilen primer! Nekaj pred l. 100 po Kr. izbruhne v cerkveni občini v Korintu oster spor. V mestu Efezu je takrat še živel sv. Janez, Jezusov ljubljenec; Efez ni tako daleč od Korinta. Pa se vendar Korinčani obrnejo ne do sv. Janeza, ampak do rimskega škofa sv. Klementa, naj jim razsodi zadevo. In jim jo je razsodil, ne kot blagohoten svetovalec, ampak kot pravi, postavni predstojnik, ki sme in mora veleovati in tudi zapretiti s kaznimi. In Korinčani so sprejeli odlok rimskega škofa kot odlok predstojnika, ki zoper njega ni ne ugovora ne priziva.

V sv. pismu in v ustnem izročilu je torej jasno in določno zapisano prvenstvo rimskega škofa nad vso Cerkvijo. Sam ustanovitelj Cerkve mu je dal to prvenstvo in nikdo mu ga ne more ne spremeniti ne odvzeti. Kdor drugače misli ali trdi, ta ni dovolj poučen o cerkvenih zadevah. Že marsikateremu resnemu nekatoliškemu znanstveniku se je oko obrnilo proti Rimu, ko je proučil vire božjega razodetja. Papež je od Kristusa postavljen vodnik Cerkve in krščanstva.

*

Velevažno nalogo je papeštvo prejelo od svojega božjega Ustanovitelja: da ohranja in razlaga Njegov nauk; da vodi delo škofov in duhovnikov; da vlada in vodi Cerkev ter tako pelje ljudi in narode proti večnemu zveličanju. Papeštvo bodi skala, temelj, ki naj daje Cerkvi enotnost in trdnost.

Težka naloga! Za angele težka. Kako jo pa naj vrši človek, ki ima ob vseh svojih spretnostih in krepostih tudi svoje nepopolnosti, zla nagnjenja in napake?

Kakor je Kristus izbral za prvega papeža apostola Petra, moža z naglim in včasih premalo preudarnim značajem, moža, ki ga je ob vsej svoji dobri volji trikrat sramotno zatajil, — prav tako beremo tudi o naslednjih Petrovih, da so imeli tudi svoje slabosti in napake. Večina od njih je bila vzorna in naravnost svetniška, pa v vrstah papežev stojijo tudi osebnosti, ki niso delale časti papeškemu prestolu in so se tudi v večjih stvareh izpozabile.

Zakaj je Kristus to dopustil? Prvič zato, ker ima vsak človek, tudi papež, svobodno voljo in se sam odločuje za krepost ali za greh. Tudi papež se mora truditi, če hoče zveličati svojo dušo; če se neče potruditi, je pa ne bo zveličal, in gorje mu ob sodbi! — Drugič pa je Kristus dopustil tudi zlo pri papežih, da se tembolj jasno vidi, da Cerkev in papeštva ne držijo ljudje, ampak sam Bog. Če bi slonela zgolj na človeških ramah, bi je bilo že zdavnaj konec.

Pa ne sloni zgolj na človeških ramah, marveč jo drži sam Kristus. Kakor zenico očesa, tako čuva in brani svojo Cerkev, da se ne vrine zmota vanjo. Cerkev je nezmotljiva v verskih in v pravnih naukih, in te nezmotljivosti mora biti seveda deležen tudi papež, ki je vodnik Cerkve; kajti kako bo Cerkev nezmotljiva, če bi bil njen pastir zmotljiv? Zadnji vesoljni zbor vatikanski je to versko resnico jasno obrazložil in poudaril zoper vse one, ki so dvomili o njej ali jo pa kar zanikovali. In zgodovina, katera nam poroča tudi o šibkejših osebnostih na Petrovem prestolu, tudi zgovorno dopoveduje, da se v božjem nauku noben papež ni pomotil; v vseh zmedah in zmotah med ljudstvi je papežev prestol vedno stal in blestel v luči neskaljene božje resnice.

Ker papeštvo nezmotno hrani in označja razodeti nauk, izkazuje v tem nedopovedljivo dobroto celokupnosti vernikov in tudi vsakemu posamezniku. Za vsakega od nas je nezmotno papeštvo velikanski dobrotnik. Kaj bi bili mi vsi in vsak od nas brez Kristusovih naukov? Kaj pa nam Jezusove besede pomagajo, če

nam niso ohranjene v pravi, prvotni pristnosti? Kaj mi pomagajo vsi Jezusovi izreki, če pa ne vem, kaj je njih pravi smisel?... Pri vseh onih krščanskih množicah, ki niso več združene z rimskim papežem, opazamo, da božji nauk pri njih blesti in vodeni ter se meša z dvomi in zmotami. Takrat, ko so se te množice ločile od Rima, se je nehala njih verska svežost; nehal se je njih verski razvoj in razcvet; obstale so na neki mrtvi točki in starostna okorelost in nemoč se vedno bolj javlja pri njih, ali pa padajo — kot n. pr. posamezne protestantske ločine — v čimdalje hujše zmote ter izgubljaajo svoj krščanski značaj. Postale so kakor veje, odsekane od debla, po katerem se pretaka božji življenjski sok; sušijo se ter polagoma odpadajo.

*

Kaj naj iz tega razmišljanja sledi za nas?

Prvič živa zavest, da nam je Kristus izkazal nedopovedljivo dobroto s tem, da je dal svoji Cerkvi v verskih in pravnih naukih nezmotljivega poglavarja, po katerem nas vodi proti srečni večnosti. Brez Jezusovega nauka za nas ni ne časne ne večne sreče, brez papeštva pa Jezusovega nauka ne moremo jasno in nedvomno spoznati.

Tudi tegale se dobro zavedajmo: Kakor je že starček Simeon rekel o Jezusu, da bo postavljen v padec in v vstajenje mnogih in da bo znamenje, kateremu se bo nasprotovalo: podobno velja tudi o Jezusovem vidnem namestniku — papežu. Načelno sovražstvo imajo zoper njega vsi oni, ki so načelni sovražniki Kristusovega nauka. Ali niso med temi načelnimi nasprotniki papeževimi tudi nekatere sinovi vernih slovenskih mater?

Zato pa ostanimo mi še tembolj zvesti in vdani prvaku Cerkve, spoštljivo vdani v vseh okoliščinah.

Pa radi molimo za papeža. Naše molitve zanj naj bodo tople in pri srčne, saj so molitve otrok za očeta, za svetega očeta. Ohrani ga, Gospod, poživljaj in osrečuj ga na zemlji in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov!

Dr. Fr. Jaklič.

»Prav vsak dan se pri sv. maši spominjamo Rusije. Spominjamo se vseh njenih duhovnikov, vseh njenih spoznavalcev in vernikov, katoličanov in nekatoličanov. Še več! Z našim Gospodom Kristusom pri vsaki maši potujemo v Rusijo; vsak

dan jo z nami prehodi Jezus, od Minske do Vladivostoka, od Tiflisa do Soloveckih otokov: blagoslavljamo, molimo, ljubimo in upamo obenem, predvsem pa trpimo z njimi, z vsemi — a»
(Sv. oče Pij XI.)

Pij XI. za delavce

Pij XI. se rad imenuje »skupnega očeta«, to je, očeta vseh. In je tudi, Kristus mu je izročil skrb za vse, vse krščanstvo je njegova velika družina, vsi smo njegovi otroci. Tako je tudi oče delavcev in delavskih družin.

Kakor je Jezusu pogled na lačne množice ganil srce, da je žalosten dejal: »Ljudstvo se mi smili« (Mk 8, 2), tako pravi sv. oče sam, mora tudi on z enakim sočutjem ponavljati to tožbo, ko gleda bedo ljudi, zlasti bedo delavskih družin. Minulo leto se je dvakrat s posebnim pismom obrnil na ves krščanski svet in se zavzel za delavce.

Prvikrat je bilo, ko se je spominjal sloveče okrožnice Leona XIII. »Rerum novarum« o delavskem vprašanju. Za Leonom je svečano ponovil zahtevo, da se mora ustanoviti nov socialni red, ki bodo v njem tudi delavci dobili svoje pravice. Zakaj položaj delavstva, pravi, je žalosten. Nov način gospodarstva je raztrgal človeško družbo v dva razreda: na eni strani se kopiči neizmerno bogastvo, na drugi strani prav tako neizmerna beda. Sicer so se pri nas tu in tam razmere že dosti zboljšale, vendar »delavstvo še vedno ni zadobilo v človeški družbi tiste stopnje, tistega staleža, ki mu gre, ampak je še vedno zanemarjeno in prezirano«. Zlasti tlači delavske družine vedna negotovost, doklej bo dela in kruha, pa mračna skrb za prihodnost, za starost in onemoglost. Kakor pa se širi nov način gospodarstva po vsem svetu, tako pa tudi po vsem svetu narašča število bednih »proletarcev«, to je, delavcev, ki imajo kopo otrok, a sicer nič drugega ko delovne roke, pa malo ali nič kruha.

To je, kar žene delavce v socializem in komunizem, da si žele boljše življenje prevrata. Zdi se jim, da bo povsod boljše, kakor je pa sedaj. To je pa tudi, kar žene sv. očeta, da se tako zavzema za delavstvo. Iz usmiljenja do delavskih družin, a tudi iz usmiljenja do vsega človeštva zahteva, da se razmere preurede. Če pride socialna revolucija, ne bo nikomur in ničemu prizanesla, ampak bo razdejala in končala vse.

A kako naj se razmere preurede, kakšen bodi nov socialni red? Najprej, pravi sv. oče, morata zavladati socialna pravičnost in socialna ljubezen. Kje je sedaj krivica? Krivica je, da plače na splošno niso prav urejene. Če bi bile prav urejene, ne

bi bilo mogoče, da nekateri tako bogaté, delavci pa imajo komaj za sproti. In kje ni ljubezni? Ljubezni zopet ni v razmerju do delavcev. Za delavca in njegovo družino ni prav nič človeškega sočutja. Če oboli ali če ga v družini zadene nesreča, ni danes tovarnarju nič mar. Če ne more delati, naj gre. Če ima ženo in otroke bolne, naj pač sam skrbi, kakor ve in zna. Seveda pa potem tudi ni ljubezni delavcev do gospodarjev, ampak le mržnja in sovražnost.

Nov socialni red mora prinesiti to pravico in ljubezen. Plače se morajo pravično urediti, da si bo mogla pridna delavska družina kaj prihraniti in morda sčasoma priti do koščka zemlje in si zgraditi svoj domek. Tudi ni prav, da morajo radi pomanjkanja tudi matere delati po tovarnah; matere bi morale biti doma, skrbeti za otroke, opravljati domača opravila, obdelovati vrt, pripravljati možu kosilo in večerjo itd. Vrniti se mora delu spoštovanje, vrniti spoštovanje do delavcev, do vseh pa krščanska ljubezen, ki v sili rada pomaga in ne misli vedno le nase in na svoj dobiček. Groza nas obhaja, toži sv. oče, če pomislimo, kako v sedanjem gospodarstvu premnoži podjetniki zlorabijo delavce, kakor da bi bili stroji, brez sleherne skrbi za njih duše, dà, brez vsake misli na kaj višjega; če mislimo na tako velike nevarnosti, ki dandanes po delavnicah strežejo na poštenje delavcev, zlasti mlajših, na sramežljivost deklet in žen; če premišljamo, kako današnje gospodarstvo in zlasti brezumni način stanovanj tolikokrat ovira družinsko skupnost in domačnost družinskega življenja; če se spominjamo, na kakšne ovire zadeva praznovanje nedelj in praznikov; če gledamo, kako je na splošno oslabil tisti resnični krščanski čut, ki je dajal časih tudi preprostim in neukim zmisel za višje reči. Te in take razmere naj bi torej preuredil novi socialni red, ki bi v njem gospodovali pravičnost in ljubezen, da bi tudi delavci veseli delali in veselo služili svojemu Bogu!

Drugič se je pa obrnil sv. oče na ves krščanski svet na jesen, ko se je bližala zima, in je videl, kako bo zlasti ta zima huda. Po vsem svetu je prišlo gospodarstvo v nered: trgovina zastaja, z njo delo in denarja ni. Sv. oče je molil za vse uboge in bedne, mislil je tudi na delavce in njih družine. Novi socialni red, ki ga je oznanjal v prejšnjem pismu, ne bo še kma-

lu prišel, a beda je že sedaj tako velika. Zlasti je hudo, da je vedno več delavcev brez dela. Kako bi radi delali, pravi sveti oče, in si s poštenim delom pošteno služili kruh, a tovarna za tovarno jih odpušča, tako so brez dela in zaslužka! Ni druge pomoči, sv. oče se obrača na ljubezen. Kdo naj pomaga v tej strašni stiski kakor krščanska ljubezen! Ljubezen naj da bednim, zlasti tudi bednim brezposelnim delavcem in njih družinam obleke in kruha! Saj smo vsi, kakor pravi tako lepo sv. oče, otroci enega nebeškega Očeta, vsi ena družina, vsi bratje med seboj, ali si torej ne bomo v stiski z ljubeznijo drug drugega pomagali? Ljubezen je poseben znak resničnega krščanstva. Za ljubezen bo nam Kristus povračal ljubezen. Le z ljubeznijo

bomo pa tudi mogli odvrniti strašni prekrat, ki grozi človeški družbi.

Naj bi se torej začelo pravo tekmovanje med vsemi dobrimi kristjani za pomoč vsem bednim, za pomoč brezposelnim, za pomoč otrokom delavskih družin, ki prosijo kruha, a ga jim oče in mati ne moreta dati. Naj bi med nami vstala prava križarska vojska krščanske ljubezni! Molimo pa, pravi zopet tako lepo sv. oče, tudi v imenu vseh, ki so bedni in lačni, srčneje ko kdaj k nebeškemu Očetu: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh!« Molimo tudi za mir, zakaj le mir more prinesiti lepše, srečnejše čase!

Naj bi tudi delavci in delavske družine z ljubeznijo vračale sv. očetu — svojemu očetu ljubezen za ljubezen!

Dr. Aleš Ušenjnik.

Moja radost

*Odprle so se rane duše moje,
pekoča žeja muči me;
Marija, kdaj mi iz ljubezni tvoje
radosti večne vir privré?
Vsa zemlja zdi se tožna mi puščava,
ko tvoj se mi smehlja obraz,
v temo zagrne širna se narava,
ko dušo tvoj napaja kras.*

*V dolini solzni tvoj otrok zdihuje,
po tebi, Mati, hrepeni,
roke proseče k tebi povzdiguje,
izroča v varstvo dušo ti.
Marija, vodi ladjo mi življenja,
viharjih čuvaj jo noči,
na temno morje boja in trpljenja
nebeško luč razlivaaj mi!*

Gregor Mali.

Kako živi in kaj dela sv. Oče

Deseto obletnico papeževega kronanja doživljamo. Cerkvene slovesnosti bodo opozorile vernike, naj se spomnijo tudi v svojih molitvah prvega duhovnega poglavarja, ki je postavljen, da vodi na zemlji Kristusovo vesoljno cerkveno občino. Kot vneti katoličani, ki smo Boгу hvaležni za dar prave vere, pokažimo to hvaležnost tudi s tem, da čutimo s sv. Cerkvijo, da jo ljubimo, da se zanjo žrtvujemo, da jo širimo s pospeševanjem misijonstva, hkrati pa, da kažemo ljubezen do cerkvenega vrhovnega poglavarja z molitvijo.

Papež je najvplivnejša osebnost vsega sveta. Papeževa veličastnost je duhovnega značaja. Kot edini postavni naslednik apostola Petra je namreč namestnik Kristusov na zemlji in kot tak je tudi duhovni poglavar vseh katoličanov, katerih je sedaj že 330 milijonov. Nič ni torej čudnega, da se zanimajo za papeževo osebo ne samo katoliški verniki, marveč tudi drugoverci.

Ker je med ljudmi mnogo takih, ki zelo malo poznajo ogromnost papeževega dela in vsakdanjih bremen, naj na kratko opišemo

dnevni red sedanjega namestnika Kristusovega na prestolu svetega Petra.

Sveti oče Pij XI. opravi sveto daritev ob sedmih zjutraj v svoji zasebni kapeli. Pri maši mu streže eden njegovih tajnikov. Razen parkrat na leto, ni pri njegovi maši nihče drug navzoč, kot oni redovni bratje iz Nemčije, ki oskrbujejo gospodinjstvo. Po skromnem zajtrku pregleda sveti oče zasebno pošto in pa kak inozemski časopis. Nanj naslovljena pisma odpira službujoči tajnik, ki mu izroči le to, kar se papeža osebno tiče; vse drugo pa razpošlje raznim kongregacijam, ki imajo v rokah upravno vodstvo sv. Cerkve.

Ob devetih dopoldne gre papež v svojo pisalno sobo ali privatno knjižnico ter sprejema razne osebnosti. Najprej pride državni tajnik, kardinal Pacelli, čigar služba se da primerjati s službo ministrskega predsednika in ministra za vnanje zadeve. Poroča mu o vseh važnejših dogodkih iz vesoljnega katoliškega sveta, zlasti pa o tem, kar mu pišejo nunciji in apostolski delegati iz raznih dežel in držav. Z njim se papež pogovori o vseh

važnejših tekočih poslih sv. Cerkve ter mu daje potrebna navodila. Za državnim tajnikom pridejo v avdijenco drugi kardinali, ki so načelniki raznih kongregacij, da mu predložijo važnejše zadeve v odločitev.

Nekako ob enajstih začnejo prihajati k papežu škofje, ki pridejo »ad limina«; dalje vrhovni poglavarji in prokuratorji cerkvenih redov, diplomati in druge važne osebnosti, zastopniki vlad, učenjaki itd. Škofje in cerkveni poglavarji dobe avdijenco, ko se javijo; drugi pa le tedaj, če imajo posebno priporočilo od nuncija svoje države ali pa od kakega kardinala. Razumljivo je, da ni mogoče vsakemu dovoliti privatne avdijence, kajti papežu je vsaka minuta odmerjena; zato trajajo zasebne avdijence tistih, ki prihajajo od zunaj, le malo časa, navadno četrto ure. Službene zadeve se pri teh avdijencah ne morejo obravnavati. Papež za obiskovalcu priložnost, da pove namen svojega obiska; nato spregovori nekaj primernih besed, stavi morda kako vprašanje, podeli blagoslov — in privatna avdijenca je končana.

Za privatnimi pridejo na vrsto splošne avdijence, pri katerih se razen skupnega pozdrava zelo malo govori. V spremstvu dveh ali štirih tajnikov in poveljnikov telesne garde gre papež iz ene dvorane v drugo, poda vsakemu navzočemu roko v poljub »ribičevega« prstana, izpregovori z enim ali drugim kako besedo in na koncu podeli vsem skupaj svoj blagoslov. Značilno je to, da sedanji papež zelo rad nagovarja otroke in sploh mlade ljudi, za katere ima prav posebno toplo srce in pa izredno prijazne besede. Kadar pride kaka večja romarska skupina, se vsede tudi na prestol in napravi krajši ali daljši nagovor, kakor je pač potrebno in koristno.

Avdijence se večkrat zavlečejo do druge in celo do tretje ure popoldne tako, da pride papež že pozno k obedu. Pij XI. obeduje vedno le sam. Po kosilu se nekoliko odpočije, potem pa si privoščijo kratek sprehod na vatikanski vrt. Po sprehodu naredi najprej kratek obisk pri Jezusu v najsv. zakramentu, potem pa opravi svoje dnevne molitve (brevir). Približno ob šestih začnejo prihajati k njemu razne osebnosti, s katerimi razpravlja o stvareh, ki ga trenutno najbolj zanimajo. Te večerne avdijence trajajo večinoma do osme ure. Nato je

večerja, po večerji moli papež sv. rožni venec. Zdaj se vsede za svojo pisalno mizo ter čita, študira in piše vsak večer pozno v noč, navadno do polnoči. Pred polnočjo ne gre sploh nikoli k počitku.

Nekoliko spremembe v papeževem dnevnem redu je tedaj, kadar pride v Vatikan na obisk kateri izmed tujih poglavarjev, kadar se pridejo predstaviti novi poslaniki, ali kadar ima papež skupno s kardinali važne seje in posvetovanja o izrednih zadevah sv. Cerkve, ali pa razprave o tistih v sluhu svetosti umrlih osebah, ki bi se naj proglasile blaženim ali svetnikom. Posebno slovesni so tisti sestanki, pri katerih imenuje papež nove kardinale in nove škofje. Ti sestanki se imenujejo konzistoriji, in se izvrše navadno dvakrat na leto.

Izreden dogodek za papeža je tudi tedaj, kadar je beatifikacija: slovesno razglasenje novega blaženca ali svetnika. Takrat prinese 12 v rdeči žamet oblečenih služabnikov papeža na prestolu v cerkev sv. Petra. Sprevod otvori rimsko deško in bogoslovno semenišče, potem pridejo razni uslužbenci rimskih kongregacij, za njimi vrhovni predstojniki cerkvenih redov, opatje, škofje, patrijarhi in kardinali, potem poveljniki papeških gard, osebni tajniki in četa palatinske straže; za njo pa visoko na sedežu papež sam, s tija ro na glavi. Na desno in levo blagoslavlja 50 do 70 tisočglavo množico, ki mu od vseh strani z nepopisnim navdušenjem v raznih jezikih sveta vzklika. Med tem pa svirajo na korih srebrne trobente čudovito lepo melodijo. Kdor je le enkrat v življenju videl papežev slovesen vhod v cerkev sv. Petra ter prisostvoval tamkaj njegovi slovesni sv. maši, ne bo tega nikoli več pozabil, četudi bi živel še 100 let.

Tako tečejo papežu dnevi življenja med delom in skrbmi, ki so včasih jako velike in težke. Res, lepa in obširna je vatikanska palača, silno dragocene in bogate so vatikanske knjižnice in umetniške zbirke, pristrčni so izrazi vdanosti, ki jih katoliški narodi izkazujejo svojemu verskemu paglavarju na Petrovem prestolu; — toda vse to je papežu le v opomin, da je njegova služba najtežja in pred Bogom najbolj odgovorna. Njegova življenjska pot je pot napornega dela in premnogih žrtev, včasih pa tudi pravi križevi pot...

P. Mavricij Teraš, O. Cap. Rim.

Sv. oče Pij XI. ljubi tudi pravoslavne kristjane, zlasti Ruse. To svojo ljubezen je že večkrat v dejanju pokazal: Ko je l. 1923 lakota morila v Rusiji, je Pij XI. začel po vsem svetu dobrodelno akcijo in sam daroval znatne vsote za stradanje ruske otroke. Katoliškim bogoslovnim šolam je opetovano priporočal, naj proučujejo vzhodno

krščanstvo in tako delajo za zedinjenje. Na svečnico l. 1929 je pozval vse katoličane, naj na praznik sv. Jožefa molijo za preganjane kristjane v Rusiji. Leta 1930 je ukazal, naj se vsak dan po sveti maši opravi molitve za Rusijo. Sv. oče je prvi začel moliti: »Odrešenik sveta, reši Rusijo!«

KATOLIŠKA AKCIJA

(Nadaljevanje.)

Vezilo za god Očetu

Očetov god praznujemo. Kaj mu hočemo za god podariti? Kakšno vezilo prinesiti? Tako, s kakršnim bi mu mogli največje veselje napraviti. Katero je to?

Naš oče, sv. oče, nam je to mnogokrat z vso jasnostjo povedal. Pija XI. imenujejo kar naravnost papeža Katoliške akcije. Po pravici. Sv. oče je res oče Katoliške akcije, njen začetnik, njen zaščitnik, njen najodločnejši razširjevalec. Priporoča in naroča jo ob vsaki priliki. Sam pove, da je to njegova najsrčnejša zadeva, in šele pred par tedni, ko so mu kardinali voščili za božične praznike, je dejal, da je to, da se Katol. akcija ne more povsod svobodno razvijati, največja bridkost v njegovem življenju. S tem je dosti povedano. Povedano, da mu je Katol. akcija nad vse.

Katero boljše in ljubše voščilo in vezilo mu moremo torej prinesiti, kot je Katol. akcija? Zato naj bo naš sklep, naše geslo v teh dneh: Za papežev jubilej poživimo ali oživimo, razgibljimo in razmaknimo Katoliško akcijo po celi škofiji po vseh župnijah kar najbolj moremo! To bo najvrednejše praznovanje desetletnice jubileja. In to sporočimo v Rim kot voščilo visokemu jubilarju samemu. Ni dvoma, da bo tako voščilo papeža resnično in močno razveselilo.

To je pa tudi naša dolžnost. »Roma locuta — causa finita«, pravimo po latinsko o zadevah, v katerih je spregovoril Rim, oziroma sv. oče. Rim je govoril — razprave ni več. O tem ni treba več razmišljati: ali bi, ali ne bi. Rim je govoril — konec besedi — mi pa moramo izvršiti! Otroci morajo očeta ubogati! In mi hočemo biti dobri otroci našega očeta. Zato bomo Kat. akcijo delali ne samo zato, ker jo moramo, ampak delati jo hočemo z največjim veseljem!

*

Kat. akcija bodi torej naše geslo, naše delo, naše gibanje po vsej Sloveniji! Razgibati hočemo vse moči, napeti vse sile, porabiti vsa sredstva, da učvrstimo, poglobimo in razširimo Kraljestvo božje med nami. Potrebo smo zadnjič dokazali. Kdor te potrebe ne vidi, hodi po svetu z zavezanimi očmi, ali pa mu ni mar božjega Kraljestva in njegove pravice. S podvojeno in potrojeno gorečnostjo hočemo delati za Boga, — če boljševiki s podvojeno in potrojeno gorečnostjo delajo za satana in njegovo kraljestvo!

Rekli smo pa zadnjič tudi, da Kat. akcija zahteva delo po načrtu. Vsako večje delo, duhovna kakor tvarna stavba, če hoče biti kaj poštenega, zahteva načrta. Kjer bodo Kat. akcijo delali brez načrta, ne bodo bog ve kaj napravili. Zagradili bodo zdaj tu zdaj tam, a vse skupaj bo le krparija.

Kako pa narediti načrt? — Načrt imate napol že narejen. Kje? V knjižici »Kvišku zdaj dežela vsa!« Ali jo poznate? Ali jo imate? Če je ne poznate, potem Kat. akcije ne boste vodili kaj prida. Čisto jasno, da ne. Kar na slepo — kaj se prida napravi? Ali boste dali hišo zidati človeku, ki o načrtih nič ne razume? Vsak resen delavec Kat. akcije bo to knjižico prebral — in ne le enkrat, ampak jo večkrat v roko vzel in razmišljal. Končno bo spoznal: Aha! To je Katoliška akcija! Oh, koliko dela! Kdaj bomo vse to naredili? Kje bomo pričeli? Kaj in kako bomo pri nas to izvedli?

In zdaj vam resno priporočam: Vzemite v roke pero ali svinčnik — primerjajte to, kar je v knjižici »Kvišku« pisano, s tem, kar imate v župniji — in pišite: to in to je potrebno, tega in tega še manjka. Celo dolgo vrsto potreb lahko napišete. To že imamo, tega še nimamo, to imamo deloma že, a je še pomanjkljivo. Potem pa razvrstite v pravem redu: tega se lotimo najprej, potem tega, potem tega in tega...

Tako naj si podroben načrt naredi vsaka župnija sama zase, z ozirom na svoje potrebe. Potem si napravite zapisnik z načrtom, pa vpisujte sproti: to je že izvršeno in to in to...

Tako se resno dela Kat. akcija. Knjižica »Kvišku« — katekizem Kat. akcije — se dobi v Ljubljani v »Naši Slogi«, Dunajska c. 17. Izvod po 16 Din. Pri večjem naročilu večji popust. Župnije, kjer so se Kat. akcije pošteno lotili, so naročile po 30, druge po 20 ali 10 izvodov. Koliko pri vas?

*

Zdaj pa takoj na delo za eno važno točko Kat. akcije! Stara, pa potrebna novega pogona, novega ognja, in sodelovanja vseh. Če so se za to dozdej trudili le bolj posamezniki, je to zdaj postala zadeva cele Kat. akcije. Brez nje Kat. akcije ni, ali je vsaj silno pomankljiva. Katera stvar je to? To je stvar treznosti. Ali naj šele dokazujemo in utemeljujemo potrebo, važnost

in odličnost tega dela? Naj govori na-
mesto nas oče — sv. oče!

Preteklo jesen se mu je v Rimu predsta-
vilo in poklonilo ter svoje delo in svoje na-
mene razložilo odposlanstvo katoliških zdrž-
nikov iz Nemčije. Papež Pij XI. jih je najtop-
leje pozdravil, jim voščil zopet in zopet dobro-
došlico in jih prav močno pohvalil: »Vaše
delo je časten boj, svet boj, plemenit boj, do-
brodelen boj, boj za Boga in ljudi, za narod
in za Cerkev, za družino in za posameznika.
Ostanite na tem potu in hodite po tem potu
vedno dalje in bolje! Bojujte vedno bolj hrabro
in dobro ta sveti boj! Iz globine našega oče-
tovskega srca vam podeljujemo apostolski
blagoslov.« — — —

Cel nočgovor sv. očeta berite v drobnih
knjižici Mohorjeve družbe »Da se poznamo!«
(Drobna — ali, prepotrebna! — je ta knjižica.
Pa čim drobnejša, tem bolj gotovo jo vsi pre-
berite! Vsaj toliko sotrudništva za Kat. akcijo
naj za začetek vsakdo žrtvuje, da bo go-
tovo to knjižico prečital in jo dal čitati tudi
drugim.)

O sveti daritvi

Uvod.

Silno težko je, pisati in govoriti o sveti
maši. Nikdar ne bomo doumeli, kako ve-
liko skrivnost nam je izročil Jezus pri svoji
zadnji večerji; celo iz tisočletne zgodovine
Cerkve, ki je s svojo vernostjo in molitvijo
zgradila današnje obliko svete maše in je
poudarjala na njej v različnih dobah zdaj
to zdaj ono stran, je težko pojasniti vso
vsebino in pomembnost te velike daritve.
Ni torej čudno, če se v teku stoletij ni spre-
minjala ne njena zunanja oblika, in tudi ne
ljudsko pojmovanje o njej. Ni čudno, če so
jo v teku stoletij mnogokrat različno raz-
lagali, včasih precej površno; saj je celo v
naši dobi pravi pomen svete maše marsi-
komu nejasen, in le premnogi se je udele-
žujejo mlačno in samo po zunanje.

Zato bom skušal v nekaj poglav-
jih čim preprosteje — ne da bi hotel po-
udarjati samo eno razlago ali zavračati vse
ostale — pojasniti na splošno sveto dari-
tev, jo pokazati v luči zgodovine, in razlo-
žiti nato tudi posamezna sveta dejanja in
spremljajoče molitve. S tem bi rad to ve-
liko skrivnost približal vernemu ljudstvu
in poglobil tudi udeleževanje, sodarovanje
vseh vernih.

*

Nekaj čudovitega se je zgodilo na ve-
liki četrtek; bila je revolucija vsega dote-
danjega pojmovanja o Bogu in vseh takrat-

»Roma locuta — causa finita«. Oče je
govoril. Nobenega prerekanja več — samo
delati! Delati, da bomo očetovo pohvalo tako
zaslužili kakor oni, ki so bili deležni te po-
hvale.

V nedeljo dne 21. februarja, to je druga
postna ali kvatrna, bo treznostna nedelja.
V Ljubljani bo to nedeljo treznostni
kongres, na katerem bo govorilo 20 go-
vornikov in govornic, (med njimi tudi ena
kmečka žena). Vsaka župnija in župnijski od-
bor Kat. akcije, posebej pa še vsaka Marijina
družba in Katol. društvo, naj pošlje na kon-
gres svoje zastopnike, da ponesejo od tam
oženj navdušenja za sveto stvar treznosti med
ves narod, ki ga hočemo in moramo rešiti
nezmernege pijančevanja in sramotnega klan-
nja!

To bo lep kos Katoliške akcije, ki jo s
tem začnemo z vso resnobo, po načrtu, na
celi črti, po vsej Sloveniji. To bodi naše da-
rilo, naše vezilo sv. očetu Piju XI. za njegov
jubilej!

J. Kalan.

nih oblik vernostnega življenja: v tiho praz-
ničnost in žalost poslovilne večerje so iz-
zvenele Jezusove besede, s katerimi je
spremenil kruh v svoje telo in vino v svojo
kri. S tem je postavil svojo sveto daritev
in jo izročil učencem z naročilom, naj to
delajo v njegov spomin.

Ko je izkrvavel na križu in tako do-
vršil vso svojo žrtev za nas, in ko so apo-
stoli po njegovem pogrebu in zlasti po vne-
bohodu čisto osameli, so nedvomno pola-
goma pričeli doumevati velikost Jezusove
skrivnosti pri zadnji večerji in njegovega
naročila in so ga spolnjevali dan za dnem.
Gotovo so v duhu še vedno doživljali tren-
utke onega slovesa; zato niso toliko pre-
tehtavali svetega naročila kot praznovali
njegov spomin. S tiho žalostjo in zaupa-
njem so obnavljali Gospodovo s v e t o v e -
č e r j o.

Zdi se nam, kakor bi bilo odveč Je-
zusovo naročilo: »To delajte v moj spo-
min.« Saj so zrlle vse misli prvih vernikov
za Jezusom. On je bil v središču njihovega
življenja in trpljenja. Vsaka sveta večerja
je bila s p o m i n; v začetku morda samo
zadnjih dni velikega tedna, polagoma pa
vsega Odrešenikovega življenja, od majh-
nega rojstva do veličastnega vnebohoda.

V spominjanju posameznih dogodkov
Jezusovega življenja pa se je sčasoma —
nedvomno vsaj nekoliko po dotiku z dru-

1
9
2
21
9
3
2

Sv. oče Pij XI.

gimi verstvi — okrepilo prepričanje, da je sveta večerja velika skrivnost, misterij. Postala je vernikom sveto dejanje, v katerem so se živo ponavljali na skrivnostno-resničen način, kot v nekaki igri, vsi dogodki našega odrešenja po Kristusu. To prepričanje najdemo izraženo v nešteto mašnih molitvah, — zato bomo govorili o njem še ob drugi priliki.

Desetletja so naglo bežala. Verniki so vedno zavedneje pojmovali Jezusovo dejanje pri zadnji večerji in njegovo naročilo. Pričela je polagoma zmagovati zavest, napovedana in utemeljena že v časih pred Kristusom, da je sveta večerja velika daritev. V njenem sijaju so izginile vse druge. Le Jezusova daritev nas more odrešiti in spraviti z Bogom. Prav to pojmo-

Kip v cerkvi sv. Petra v Rimu

Prvi papež — apostol Peter

vanje pa je tako močno vplivalo na ves nadaljnji razvoj, da ga danes srečavamo v vseh mašnih molitvah, da govorimo najrajši samo še o sveti daritvi.

Kako utemeljimo to pojmovanje? Nekaj preprostega je vsak dar. Že od prvih otroških dni smo delili darove onim, ki smo jih ljubili, da bi jim pokazali svojo ljubezen in hvaležnost. Zrelejši smo se privadili tudi na žrtve; vsaj slišali smo o njih. A vedeli smo takoj, da že beseda »žrtev« pomeni več od daru; da je v njej nekaj globljega, bogatejšega.

Darovanje in žrtev prav dobro razumemo in neštetokrat ponavljamo v svojem življenju. A nekaj gotovo bolj pozabljamo kot je pozabljal človek v otroških letih svoje zgodovine: nad vsem svojim življenjem je namreč čutil mogočnega Gospodarja, ohranjujočega in blagoslavljaljočega Stvarnika. Prepričan je bil o njegovi zadovoljnosti, kadar je zemljo pozlatilo solnce in je vse bogato uspevalo; v grmenju, toči in suši pa je čutil njegovo jezo. Zato je vedel: če komu, gredo velikemu Gospodarju prvi, najlepši darovi. Kakor pred tisočletji, darujejo še danes najpreprostejši rodovi, ki živijo v nekaterih daljnih, nedostopnih deželah in polagoma izumirajo, ne da bi se jih

dotaknila višja kultura, svojemu božanstvu najlepše, kar si pridobe, pridelajo, vzgoje ali izoblikujejo. Njih darovanje je v prvi vrsti priznanje in spoštovanje najvišjega Bitja.

Mnogo nam o darovanju in daritvah pripoveduje zgodovina izvoljenega ljudstva; pri njem so se daritve najurejeneje razvijale. Zato so se tudi najgloblje zavedali smisla daritve: človek, ki je grešil, bi moral Bogu darovati svoje življenje. Toda, ker je Bog gospodar njegovega življenja, mu v nadomestilo prinaša življenje živali. S smrtjo živali naj bi bila izbrisana njegova krivda. Če pa se zatopimo v skrivnost greha, spoznamo, da nas smrt živali nikakor ne more očistiti in odrešiti greha, saj vemo, da je bilo za naše odrešenje treba smrti Boga samega in je šele Kristusova smrt napravila spravo med nebeškim Očetom in človeškim rodом.

S Kristusovo smrtjo na Golgoti so torej naravno prenehale vse žrtve stare zaveze, ker je sama popolnoma zadostila za krivdo vsega človeštva. Čisto razumljivo pa se je človeštvu kmalu pričela vsiljevati tale zavest: če hočemo, da se bo tudi nad nas in naše revno življenje, v katerem padamo in grešimo dan za dnem, razvila vsa odrešilna moč Jezusove daritve, se je moramo nekako udeležiti, si jo prilastiti, moramo tudi mi darovati. Kristusova daritev mora postati tudi naša daritev.

Drzna bi bila misel, da bi mogli ljudje — ko so prenehali žrtvovati stvari in živali, ker so daleko nezadostne — z ubogimi človeškimi rokami držati in darovati Kristusa. A darovati moramo! Kako torej?

Premislimo samo nekaj: kako nas je prav za prav Kristus odrešil? Iz teme greha nas je prestavil v kraljestvo luči, iz otrok izgubljenega sveta nas je dvignil v božje otroke. Še več: vse, ki je zanje trpel, je sprejel vase in jim postal ne samo luč, temveč glava; tako da smo mi vsi odrešeni, združeni in zedinjeni, Kristusovo skrivnostno Telo, skrivnostni Kristus sam. In šele po tej čudoviti zvezanosti s Kristusom moremo darovati veliko daritev, Boga samega. Kristus se daruje svojemu Očetu, a ne le za nas, temveč z nami; mi darujemo Kristusa svojemu Bogu, a ne sami, temveč v Kristusu. V tem je čudovita skrivnost Jezusovega in našega darovanja.

Mi vsi darujemo Kristusa — po mašnikovih rokah, kakor je On sam hotel. Mi vsi darujemo, a ne v svoji človeški slabosti, ampak v čudovitem, skrivnostnem združenju s Kristusom. Samo od njega ima naša daritev svojo neizmerno, odrešilno moč.

In to zadnje pojmovanje o sveti maši — da je sv. maša Jezusova in naša daritev

— je zlata vez, ki združuje vse druge misli: Sveta maša je Jezusova sveta večerja, pri kateri se zbiramo v bratski ljubezni in zavesti edinosti; je spomin nanj in na vse njegovo življenje; je skrivnostno obnavljanje našega odrešenja in velika daritev Kristusovih tisočletij.

Vital Vodusek.

Klasje

Strašne so bile razmere med narodi, preden je prišel čas, da se spolni vse, kar so o Odrešeniku napovedovale prerokbe in naznanjale predpodobe. Narodi, tudi Grki in Rimljani, so sedeli v »temi in smrtni senci«. Niso poznali in častili pravega Boga in pogrezali so se v grozne pregrehe. Razbrzdanost in krutost je splošno vladala, velik del človeštva je ječal v sužnosti. Ni čuda, če so ljudje čakali nekoga, ki bo prinesel mir, ljubezen, pravico. Še bolj je pričakovalo Odrešenika izvoljeno ljudstvo: »Rosite ga nebesa in oblaki dežite Pravičnega!«

In takrat se je iz Judeje širil glas skozi pokrajine rimskega cesarstva:

»Rodil se je Kristus, ki so ga proroki napovedovali, rešitelj duš, nosilec ljubezni.«

Toda rimski cesarji so hoteli uničiti rešilno delo ljubezni Odrešenikove. Mlado krščanstvo je imelo v njih zaklete sovražnike.

Prva tri stoletja mladega krščanstva so bila pomočena v kri mučnikov.

Groza me je, če listam zgodovino takratnih dni. Vohuni so se plazili pod okni stanovanj, kjer so verniki molili, ali se vtiho tapljali v podzemski svetišča, ali izvabljali od posameznikov izjave. Izdajali so se celo člani ene hiše: oče sina, brat sestro... In klic rimskih carjev se je razlegel na vse štiri strani državnih mej: »Človek, zažgi kadilo carju, ki je tvoj bog — ali umri!«

In umirali so slabotni starčki in žene in otroci; umirali možje silnih let; umirali fantje in deklice, ko so bile v pomladnem cvetju. Umirali so na križu, v plamenih, v žrelu levov...

Večkrat premišljam, kako so mogli mnogi prvi kristjani brez potresnih notranjih borb vzeti nase tolike žrtve: ločitev od ljubljenih oseb, od doma, od življenja; in to mladi ljudje, ki so imeli pred seboj gradove... Nič niso pomišljali, še želeli so si smrti za Križanega.

Ti ljudje so strašno verovali...

Ti ljudje so strašno upali...

Ti ljudje so strašno ljubili...

Za to troje so šli v smrt.

Pa kaj iščemo tisoč in še več let nazaj, ko smo vendar včeraj čitali in še danes či-

tamo stvari, ki so za las podobne onim iz prvih časov.

Premišljam in me je strah.

Bratje in sestre, ali verujemo v Boga? Bratje in sestre, ali imamo moči?

V sličicah čitajmo svojo vero:

Zvoni. Da si v sobi, bi se pokrižal, tu si na ulici... Ljudje vrvijo mimo tebe, tovariši, predstojnik... »Bi? Ne bi...« mencaš v sebi. Zvon je umolknil, ti si ostal pokrit.

»Bom doma,« tolažiš vest, ki ti očita.

Tu naj dostavim običaje v Zagrebu: Stokrat sem videl ljudi v cilindrih, ki so se odkrili, ko so šli mimo cerkve. Tudi na tramvaju. Če niso imeli klobuka na glavi, so se pokrižali. Nič ne rečem, kako je v srcu. Toda tega v Ljubljani nisem videl mnogo.

Na vasi gruča mož. Vsi verni katolici. Vsi molijo z družino vsaj v zimskih večerih rožni venec. Sploh vse izpolnjujejo, kar pišejo božje zapovedi. In vendar: en sam človek iz mesta naj pride med nje, naj jim v svoji naučeni besedi kleveče zoper Cerkev, zoper duhovne... koliko jih bo, ki se bodo ustavili? Moj Bog, kaj so to ljudje z živovo vero? Ali vedo, po kaj hodijo vsako nedeljo v cerkev? Ali vedo, zakaj pred jedjo potegnejo z roko križ? Moj Bog, običaji, ki so jih izročili očetje, se vlečejo iz rodu v rod. Toda srce mnogokrat ne ve za to. Zato ni tu nič trdnega. Nekaj besed, ki potvarjajo resnico, a obetajo lepše življenje — in prevrneš se, brat moj. Zdi se mi, da gledam njivo s pšeničnim klasjem. Veter zaveje, vse klasje se nagne. Pa potegne veter z druge strani, zopet se vse klasje pokloni. Bratje, ne bodimo klasje, ki ga veter nagiblje po mili volji!

Gospodnji dan. Praznje si se oblekel, Janez, in krenil k fari. Zvonovi vabijo, vrata v cerkev so na stežaj odprta. Možje z ogle te pozovejo: »Hej, Janez, Amerikanec, v cerkev? Kaj imajo tudi v Ameriki cerkve? E, e, tebe ni svet nič spametoval! Danes greš z nami, letošnje Martinje bomo zalili skupaj.«

Cerkve kliče, Janez je gluha. Sram ga je pred lahkomišljenimi tovariši in jim sledi.

„Samo danes, pa nikoli več,“ sklepa v srcu. Janez, ali veruješ v božje postave? Ne veruješ, samo na pamet jih znaš. Sicer se ne bi nedeljske dolžnosti tako lahko odrekel. In tako je z velikonočno spovedjo, tako z molitvijo. Vse odpada od tebe, ko enkrat zašepaš... Suh list, ki pade z drevesa, si, Janez.

— — — — —
Majda, ljudje pravijo, da si modra, da si čista, da si verna!

Veruješ, moliš in delaš, prav kakor so te očetje učili — če solnce sije v tvoji hiši. Prižigaš lučko Mariji, moliš rožni venec, v cerkev hodiš.

Udari pa te nesreča, vse se zruši:

Letino ti je pobrala toča, Bog je kriv. Poginilo ti je živinče, Bog je kriv; umrlo ti je dete, Bog je kriv. Tatje so ti udrli v zidnico; zgorela ti je kašča... Bog je kriv, Bog je kriv, Bog je kriv... Tako govoriš in grešiš zoper drugo božjo zapoved.

Cerkev sv. Petra v Rimu

Ali res veruješ, Majda? Ali veruješ tako, da bi najtežje žrtve vzela nase za vero svojega srca? Ali bi se odrekla ljubezni, če bi doznala, da tvoj izvoljenec nima vere; ali da ima drugo vero? Ljubiš ga, da mrješ zanj; tudi on tebe ljubi, tvoji veri pa se smeje...

Majda, ti ne vidiš naprej, ljubezen je slepa: Strašna je boleost družine, ki je versko razdeljena. Strašna dalja je med člani hiše. Tujci so si. Mraz, nezaupnost, razdvojenost. Majda, ti vidiš samo lepega fanta, slišiš njegove tople besede, pozabljaš pa na ono, kar si z materinim mlekom pila: Boga...

Majde, Majde naše, koliko vas je že šlo: in na mah ste vse ono lepo iz mladosti izgubile. Majde, na rdečih robcih vam je vera, če jo tako lahko odpihnete...

Ti maloverni človek, ki ne razumeš poti božjih, ne čuješ klicev iz nebes, kaj godrnjaš! Ali je v tem tvoja vera, da ne veruješ v dobrotna božja dela?! Saj vendar veš, da ti niti las ne more pasti z glave brez božje volje. In vse, kar se ti je zgodilo, je bilo prav; spoznal boš vse to pozneje, danes pa si še slep. Kdor veruje, veruje v vse, kar je Kristus učil, pa naj bo še tako zagonetno; v veselju in žalosti, v bogastvu in revščini. Kdor pa samo na pol veruje, samo v sreči veruje, samo v svojem srcu veruje, pred javnostjo pa ne bo ob uri sodbe izpljunjen iz božjih ust...

— — — — —
Mladič, ki vse zna, čeprav ni študiral, z drzno roko ruši vse, kar so pametni ljudje v vekih zgradili. Vse mu je na poti,

mnogokrat cel vagon, nihče mu ne vzame besede. Če on drzno svojo pove, če se ne sramuje, zakaj ti oči povešaš, zakaj ga ti ne ustaviš! Rešil bi cel vagon, ki posluša nemarnega človeka. Vidiš, on je apostol svojega nazora; povsod uči, kamor pride. Ti si plašljivec, neznačajnejš. Taka ponižnost je ogabna!

Ne bom več, srce me boli.

Tujec, ki se vozi skozi Slovenijo in vidi bele cerkvice po brdih, se čudi: »Kako veren narod!« In če bi v nedeljske cerkve pogledal,

svetimi zakramenti, z življenjem po veri — to pozabljam.

Molimo pač, a mehanično, kadar nas navada spomni; če pozabimo, ne slišimo opomina v sebi. Nič nismo bolni, če nam je legla v srce zima za božje stvari. Zato molčimo, če kdo na lepem začne udarjati po vsem božjem. Nič se nas ne dotakne kleveta. Zato delamo prestopke, ki nas nič ne pečejo; zato krademo bližnjemu dobro ime, čeprav smo malo prej v cerkvi molili... Zato se dobe

Cerkev sv. Pavla v Rimu

bi vzkliknil: »Nikjer na svetu ni toliko vere kakor v tej nebeški deželici!«

Saj je mnogo, mnogo resnice v tem, vendar odločnosti, neustrašenosti, vztrajnosti v borbi za vero je tisočkrat premalo. Dokler živimo skupno z brati in sestrami na očetovem domu, hodimo v cerkev, molimo; čim se razlepemo po širokem svetu, pozabljam. Tako lahko se otresemo vsega dobrega kakor prahu s klobuka... Vidite, vera ni bila organično z nami vzraščena, ni se pretakala skozi našo kri. Zato ne čutimo bolečine, ko smo postali prazni... Da je vera neprecenljiv dar božje milosti, tega se premalo zavedamo. Da moramo vero krepiti z molitvijo,

nesrečneži, ki se končno odrečejo verskemu nazoru, če to zahteva vsakdanji kruh...

Vse zato, zato... ker smo mlačna voda.

In če se dotaknem še ene boleče rane, ne zamerite mi! Blage dušice, ki imate srečo, da hodite vsak dan v cerkev, bi morale biti zunaj cerkve ljubeznive, uslužne, nevsiljive, sama dobrota; že od daleč bi se morale ločiti od onih, ki, sirote, nimajo te sreče ali pa so jo izgubile...

Bratje in sestre, trgam misli brez reda, pišem, kakor pride iz srca. Pišem vsem: zase, zate, za onega, za vse! Ne zapirajmo oči pred resnico! Ne domišljajmo si, da smo katoličani, če ni-

mamo toliko moči v sebi, da smo brez strahu in brez sramu pred vsem svetom katoličani. Ako ne znamo nastopati za vero, braniti jo, če ne znamo žrtvovati

zanjo vsega: službe, imena, denarja, potem nismo zreli za velike čase.

Odpihniti nas utegne veter, ki bo zavel iz sovražnih dežel...

L. Golobič.

NA MARIJINIH POTIH

Pri Mariji

2. V februarju.

Bilo je na Svečnico zjutraj.

Gospod Martin, starejša polovica duhovnega pastirstva v župniji, je na prižnici delil kruh božje besede. Gospod Jakob, mlajša polovica, je na koru pomagal pri petju, prisluškoval besedi svojega prestopnika in včasih zadovoljivo prikimal.

Ko bi bil slaven pevski zbor in ko bi bil ostali dekliški zbor v cerkvi le malo slutil, kaj se zbira v glavi g. Jakoba!

Popoldne pa je bil shod.

In takrat je začel g. Jakob: »Katere ste bile danes pri prvi sv. maši?«

Koj se jih je oglasil cel trop.

»Kaj ste pa lepega slišale iz ust našega gospoda očeta?«

Molk. Vse poveša glavo.

»Nol!«

»O Jezusu in o Mariji pa o starčku Simeonu je bilo,« zastavi svojo besedo Franica iz Stranske vasi.

Cerkev sv. Janeza v Lateranu v Rimu

»Je bilo in ni bilo,« popravlja gospod Jakob. »Preširoko je povedano; bolj natančno bo treba zadeti.«

»Pokorščina,« je zašumelo po dvorani.

»Pokorščina, da! In o pokorščini bi se na podlagi besedi našega gospoda očeta rad z vami malo pomenil. Tiste, ki ste bile zraven, boste temu pogovoru lahko sledile; za druge pa tudi ne bo nobenih težav. To-

»Oprostite, gospod voditelj, ne znam povedati; tega vprašanja ni v katekizmu,« se odreže modra Tončka. Zanj so na svetu le tista vprašanja, ki so v katekizmu.

»No, no, ne bo tako hudo. Vem, da v katekizmu ni tega vprašanja. Zato pa povej, kakor pač sama misliš, da bo prav.«

»Meni se ne zdi prav tako težko ubogati.«

Cerkev Marije Snežne v Rimu

rej pokorščina! Kaj se tebi zdi, Marica, ali je pokorščina na svetu zelo potrebna?»

»Seveda je potrebna.«

»Gotovo! Brez pokorščine je vsako redno življenje na svetu nemogoče. Družinsko življenje sloni na pokorščini. V družbo zavejte nepokorščino, pa ste ji izpodkopale korenine. Vsak zavod in vsak samostan zahtevata za podlago svojega obstoja pokorščino. Pokorščina krepi državo v celoti in v vseh njenih posameznih delih. Versko življenje katoličanov, katero goji sv. Cerkve, uspeva ob stebru pokorščine, hira in umira pa ob plevelu ošabne upornosti in trme njenih otrok. Tako je!«

»Kaj pa, ali je pokorščina lahka; ali je ubogati težko, Tončka?«

»Vidiš, navadno na to vprašanje vsi tako odgovarjajo. Ubogati ni pretežko. In vendar jih je povsod veliko, ki ne znajo biti poslušni. Starši vsesplošno tožijo, da otroci ne poznajo več pokorščine. In če bi naša družbena knjiga govorila in povedala, zakaj je nemala vrsta deklet morala zapustiti družbo, bi skoroda povsod našli na dnu nepokorščino. Pokorščina sama na sebi res ni morebiti tako težka, in nekaj silno lepega bi bilo, če bi se vsi ljudje hoteli oprijeti te lepe kreposti. Nebesa bi imeli na zemlji. Nekaj nebeško veselega bi bilo, imeti tako družbo. Gotovo pa je vsaka prava pokorščina združena z večjimi ali manjšimi žrtvami. Ukloniti svojo lastno voljo volji drugih, odpovedati se samemu sebi,

misлити, kakor drugi mislijo, delati, kar drugi hočejo: to in še marsikaj drugega so tiste ovire, ki na potu pokorščine vanje zadevamo. Kdor se ob take žrtve spotakne in pusti, da zavladajo nad njim človeške slabosti napuha, ošabnosti, trmoglavosti, nadutosti, ta bo pri pokorščini slabo naletel. Treba se je postaviti odločno na versko stališče: ne radi ljudi, ne radi ugodnosti ali dobička, marveč samo radi Boga

»Čisto pravilno. Povedali smo zdaj, koga smo dolžni ubogati. Bog hoče, da smo najprej poslušni staršem. Če pa gre kdo zdoma v službo, ali če se gre učiti rokodelstva ali kaj podobnega, stopijo seveda na mesto staršev predstojniki. Za naše časno varstvo in blagostanje, za red in blagor skupnosti skrbi država. Sv. Cerkev pa je ustanovljena, da vodi in čuva naše versko življenje, da nas dovede do končne

Cerkev sv. Neže v Rimu

smo pokorni. Pokorščina brez Boga le malo velja.«

»Koga smo pa dolžni ubogati, Nežika?«

»Starše.«

»Dobro! Ali morda še koga drugega?«

»Ne več.«

»Ne vem, če si čisto prav zadela. Ali nisi zjutraj malo drugače slišala? Le nekoliko pomisli.«

»Pa res: predstojnike smo tudi dolžni poslušati in ubogati.«

»Prav. Zdaj si pa že dovolj povedala. Bo pa še katera druga malo pomagala. Kdo pa so predstojniki, Milka?«

»To so gospodarji, gospodinje, mojstri, svetna gosposka in duhovska gosposka.«

blaginje in trajne sreče. Tudi tema družbama smo dolžni pokorščino.

Ali pa bi lahko prišel kdaj čas, ko bi mi staršem ali predstojnikom morali pokorščino odreči? Kaj meniš, Pavla?«

»Menda ne, če nam pametno ukazujejo.«

»Le čakaj! Če nam pametno ukazujejo, si rekla. Ne vem, kje si pobrala besedo 'pametno'; pa je kar prav, da si jo spravila na dan. Vprašanje pa je, če tudi razumemo vsi, kaj se pravi pametno ukazovati?« Pavla molči.

»Bomo pa malo pomagali, če si v zadregi. Morda si že kdaj slišala, češ, da sv. Cerkev ne zna pametno ukazovati.«

Prikimala je.

»No, le glasno povej, saj ne boš s tem napravila nobenega greha; vse bomo razjasnili.«

Šlo je, četudi s težavo.

»Praviš, da nekateri godrnjajo nad Cerkvijo, ker zapoveduje za vsako nedeljo in za vsak zapovedan praznik udeležbo pri sv. maši; zraven pa pristavljajo: 'Saj Boga lahko molimo tudi zunaj, v naravi. Boga lahko molimo tudi na tihem in na skrivnem.' Kaj naj rečemo na to? Prav gotovo je, da domalega vsi, ki takole skrivajo svojo ljubezen do Boga na tihem in na skrivnem ali pa v objemu narave, navadno svoje dolžnosti do Boga popolnoma zanemarjajo. So izjeme, pa so silno redke. Svoje ravnanje bi radi pred svetom postavili v čedno luč, zato pa malo usekajo proti Cerkvi.«

Cerkev ne razume človeških potreb, zato zagovarja nedeljski počitek, tako zopet govore tisti, ki hočejo braniti nedeljsko delo. Toda ali ni čudno, da sami doživljamo odgovor na to pritožbo. Ko se je v imenu lačnih in zaslužka željnih najbolj teptala božja in cerkvena zapoved, je nastopila v človeštvu tista strašna doba, ko so naenkrat tisoči in milijoni brez dela in brez zaslužka.

Pred kratkim mi je nekdo vrغل v obraz tole: 'Sv. Cerkev uči veliko neresnico, češ, da meso ob petkih ni dobro'. — Ne vem, kje je siromak pobral to zakrivljeno trditev. — 'Mi pa vemo,' je nadalje-

val, 'da je meso ob petkih prav tako dobro kakor druge dni, zato ga jemo.' Povedal sem nevednežu, da to, kar je on trdil, to ni cerkveni nauk o postu. Tudi sv. Cerkev ve, da je meso na petek prav tako okusno kakor na svetek. Zato pa ukazuje: Zdrži se! Premagaj se; potrudi se za zmago in za dobro delo!

Tako, vidite, se mnogi Cerkve lotevajo in njeno modrost izpodkopujejo, ko niti njenih ukazov, naredeb in namenov ne poznajo. Več zanimanja za sv. Cerkev in za njena navodila, pa bo več umevanja za njene namene in manj zabavljanja.

No, in — čas hiti in vam se domov mudi — rešimo še na kratko tisto vprašanje: Kdaj bi ne smeli ubogati staršev ali predstojnikov?

Držimo se navodila katekizmovega, ki pravi, da bi smeli pokorščino odreči takrat, kadar bi nam ukazali storiti kaj grešnega. V takih slučajih bi morali tudi mi dati en sam odgovor, ki ga je že davno podal sv. Peter pred judovskim sodnim zborom: 'Sodite, ali je prav pred Bogom, vas poslušati bolj ko Boga.'

Dekleta! samo še tole: Ko bi ve vsak cerkven govor med seboj takole premele, kakor smo danes tegale, pa bi imele vsako nedeljo mnogo užitka in mnogo dobrička. Z Bogom in Marijo!

Gospod Jakob je odhajal domov v zavesti, da je izvršil dobro delo.

J. Langerholz.

Luč z gora

Lz življenja mladega fanta. — Nadaljevanje.

Nemški episal Franc Weiser, poslovenil J. Jagodic.

II.

Hinko je bil edini »novi« v našem razredu. Sicer je pa bilo vse kakor pred počitnicami.

Imeli smo štiri stranke: rdeče, črne, jude in »klub«.

Skupina rdečih je imela pet učencev: tri socialiste, dva komunista. Oba komunista in eden socialistov so bili brez veroizpovedi. Vso petorico pa je prevevalo plamteče navdu-

šenje za njihove revolucionarne ideje. Vsak dan zvečer, često pozno v noč, so trdo delali za svojo stranko. Eden je vodil veliko skupino »rdečih sokolov«, drugi je vodil tečaje za socialistične učence. Najhuje se je gnal komunist Karel Schauer. Z ognjevitostjo v nemo je agitiral za svoje ideale. Med šolskimi urami je pisal »pojasnila« o komunizmu in lističe delil med nas. Uspeh je bil, da je v nekaterih mesecih štiri jude in tri meščanske pridobil za boljševizem. — S tiho grozo in nekim

skrivnim občudovanjem smo motrili delovanje »rdečih« v našem razredu.

Judovska skupina je štela dvanaest članov. Ni pa imela svojih posebnih značilnosti, ker je en del držal z rdečimi, drugi pa z meščanskimi. Skrbno so pazili le na to, da bi preprečili ločitev od nejudov; zato je njihova skupina redko nastopila kot samosvoja »zajednica«.

»Črni«, to se pravi prepričanih katoličanov, je bilo malo: trojica mož. Dva od njih sta bila kongreganista, tretji pa je vsak dan ministriral v svoji župnijski cerkvi. Imenovali smo jih »brate žegnane vode« ali »dragonce Srca Jezusovega«. Sicer pa smo jih pustili pri miru, ker nam niso bili na poti. Bili so vrli, čedni dečki, posebno en kongreganist. Toda razredu niso bili kos in so morali biti veseli, da smo jih pustili pri miru.

Največja skupina, okoli dvajset mož, je tvorila »klub«. To so bili liberalni meščanski sinovi. Vera je veljala pri njih za zasebno zadevo, po kateri se ne vprašuje. Mogel si biti ateist ali panteist, protestant ali katoličan po krstnem listu; to ni imelo nobene vloge. Da se le nisi izrekel za kako določeno veroizpoved. Najbolje je bilo, da si z večjim ali manjšim zasmehom in prezirom šel preko verskih stvari, kakor so: sv. maša, spoved, verouk, papež itd.

V klubu smo bili seveda zelo prosvetljeni in »moderni«. Družabno življenje je cvetelo: bogatejši so se shajali zvečer v kavarnah, kjer so, pušec cigarete, sedeli ob velikih oknih in duhovito kramljali. Dvoumni dovtipi so bili posebno priljubljeni. Drugi zopet so se pridružili neki dvobojujoči se srednješolski zvezi. Popivali so po skrivnih prostorih in si drug drugemu zadajali tanke brazgotine po rokah, rešujoč s tem razžaljeno »čast«. Kajti obraz je smel priti na vrsto za ta namen šele na visoki šoli. — Po teh junaških činih so nato z dijakinjami iz ženske realne gimnazije zadovoljno pohajkovali po medlo razsvetljenih cestah ali pa s polteno razdraženostjo zijali napeto npravstveno dramo v Heliotrop-kinu.

V šoli je oskrboval klub javno mnenje. Samo fanatični rdeči so si upali oporekati, kadar jim ni prijalo. Tudi med lastnimi člani je imel klub nekatere, ki so bili daleko boljši, kakor so se zdeli. Toda gorje mu, kdor se je drznil nastopiti zoper liberalni duh v razredu. Imel je opravka z Bernerjem! — Kurt Berner je bil voditelj kluba. Ni mu bil nihče kos; sicer pa tudi ni nikogar mikalo, da bi poskusil. Fant je bil naravnost obsut s prednostmi: sin bogatega bančnega ravnatelja, nadarjen, lep, spreten in eleganten v vsakem oziru. Za tem krasnim pročeljem je prežala že iz spodnje gimnazije brezmejna npravna po-

kvarjenost. Kar se je o tem v razredu vedelo je bila le najbolj zunanja površina. V skrivnejše globine so imeli vpogled le nekateri somišljeniki. To je bil krog štirih ali petih odličnih klubovih članov. — Priznati moram, da je Kurt Berner na koncu preteklega leta začel, da bi me polagoma pritegnil krogu svojih »zaupnikov«. — — —

Teden dni po pričetku šole sem šel s Kurtom domov. Hotel je z menoj govoriti. »Imeti konferenco«, kakor je to imenoval. Vedel sem že, kaj mora priti. Hinko, zdaj se pripravi! Ples se pričinja! —

»Ti,« je dejal Berner, ko si je z elegantno gesto prižgal cigareto, »tvoj bratranec, Moll, je fin dečko, kakor vidim. Kako je ž njim? Najbrž je »črn«?«

Prikimal sem.

Berner se je zasmel: »Škoda! A upam, da ne bo tako hudo! Pomisli, Moll »dragonce Srca Jezusovega!« To vendar ne gre skupaj!« Veš, Tirolci so pač že po naravi nazadnjaški in črni. »S v e t a« dežela tirolska, haha! Toda pri dečku, kakor je Moll, se da to lahko odpraskati. — Je pustež?«

»Ne vem!« sem odvrnil hladno; »toda ne verjamem!« Lahen občutek, da igram ob tem Judeža, je rastel v meni. Toda brž sem ga potlačil.

Berner se je vnel: »Ti, to bo dalo fino krivuljo!« Tako je imenoval delo, katero je nameraval začeti! — »Fant mora v klub, tam ga bomo že »nažaljali!« Če gre k črnim, bo to škandal! Ves razred je ploskal, ko je preteklo uro napravil veletoč. To ti je številka! — Hočeš prevzeti? Pri tem bo šlo grozno lahko!«

Mislil sem na Hinkotov album! — Tako lahko, kakor je menil Berner, stvar pač ne bi šla. Naj si Kurt sam prste opeče! — »Da,« sem rekel obotavljajoč se, »bom že pomagal. Toda sam ne bi zmožel. Veš, ti Tirolci so grozno žilavi, — in on je moj sorodnik, zato moram biti previden...«

»Dobro,« je odvrnil Berner, »potem opravi jaz! Ti mu nastavlaj samo vabo, za drugo poskrbim že jaz! Zapomni si, v enem mesecu ga imamo popolnoma! Konec besedi!«

Dal sem mu roko. Tiho se je smehljaj. Potem sva se ločila.

*

Hinkotovo zadržanje ni moglo ostati dolgo prikrito. Ze naslednje dni je začela legati sopenica grozljivo neprijetne napetosti med nje in enim delom razreda. Čutil je napetost, a odjenjal ni. S svojo naravno, trpko in svežo odločnostjo je zlomil silo krute postave v razredu. Bila je nezaslišana drznost! Z napetostjo, ki jim je zapirala sapo, so zasledovale neudeležene skupine oster boj novega učenca z

njegovimi nasprotniki, ki so doslej še vsakogar, ki se ni hotel vdati, bodisi z zvižgačo bodisi s surovostjo prisilili k tlom. — Na torek v drugem tednu se je začelo:

Imeli smo starejšega duhovnika za profesorja in učitelja verouka, dr. Schlitzerja, ljubeznivega, dobrega gospoda. Manjkalo pa mu je odločnosti in potrebnega razumevanja za sodobne razmere. Tudi ni imel v zunanjem nastopu nobene posebne lastnosti, da bi mogel napraviti privlačne vtise na nas. — Pri veroučni uri je sedel ali stal za katedrom in s knjigo v roki bral stavek za stavkom iz nje. Sem in tja je kot razlago k besedilu kaj dostavil, potem je zopet počasi bral dalje. Od učencev pa jih je malo pazilo. Eni so med njegovo uro celo kartali, drugi so si od soseda prepisovali matematično domačo nalogo, tretji so brali romane in časnike.

V redovanju je imel dr. Schlitzer svojo posebnost. »Nezadostnega« ni dal nikoli, za to je bil predober. Tudi z »zadostnim« je bil skrajno varčen. — Tako se je udomačila v razredu navada, naravnost zapoved, da se verouka nihče ne uči. Če je dr. Schlitzer izpraševal, je vsakdo povedal, kar si je bil pri predavanju slučajno zapomnil, ali kar mu je sosed iz knjige narekoval. Često je profesor z mnogim prigovarjanjem opominjal razred k boljšemu učenju. Pomažalo ni seveda nič. In ko je prišla konferenca, mu je ugovarjalo njegovo dobro srce, da bi dal toliko slabih redov. Mi smo pa smejoč se pospravili svoje »dobre« in »prav dobre«.

Še eno posebnost je imel dr. Schlitzer: Tistemu, ki se je udeležil šolske spovedi in šolskega obhajila, je štel to v red. Posledica je bila, da so vsi, tudi člani kluba, pri javnem šolskem obhajilu sodelovali. Toda kako...!

Tisti torek tedaj je doživel profesor in ž njim ves razred nenavadno iznenadenje. Poklical je v začetku, kakor je imel navado, nekatere in jih izprašal stvarino zadnje ure. Stvar je šla seveda ganljivo zanič, — dokler ni prišel na vrsto Hinko. Dr. Schlitzer je bil presenečen; kar lastnim ušesom ni mogel verjeti, ko mu je »novi« prav v vse podrobnosti, gladko in spretno razlagal pristnost in nepovtorjenost evangelijev, ne da bi prezrl le eno opombo, ki je bila dostavljena izven glavnega besedila. Govoril je deset minut brez prestopa. Profesor je od prijetnega začudenja pozabil izgovoriti celo svoj »že dobro«. Šele, ko je Hinko sam od sebe prenehal, se je opomogel od iznenadenja. Obrnil se je na ves razred z besedami: »Tu imate zgled, kako se je treba verouka učiti! Če zmore to Moll, bi mogli tudi vi! Sedaj boste pač uvideli, kako leni ste, ne res? Torej, kdor hoče imeti v

prihodnje »prav dobro«, naj ima Molla za zgled.« —

Po uri je prišel Berner k meni ves divji: »Eger, ti si osel! Zakaj nisi povedal Mollu, da se verouka ne učimo? Poba nam bo vsem znižal rede, če bo šlo tako naprej!«

»Na, poslušaj,« sem odvrnil, »kako naj pa vem, da bo takoj danes na vrsti, in da se bo verouka tako bedasto nagulil! Toda danes zvečer bom ž njim govoril!«

»Torej dobro!« je pripomnil Berner. »Če se pa hoče bosti, potem mu zagrozi pošteno, si razumel. To vendar ne gre, tega ne bomo trpeli. Toda ne povej mu o meni ničesar! DVMB bo vzel stvar v roke. Jaz moram ostati v ozadju, razumeš?«

»Seveda sem!« Hinko se mi je skoraj smilil. A vseeno sem občutil neko posebno, kruto veselje, če sem pomislil, kako se bo moral zoper splošen naskok obupno boriti...

Zvečer, po večerji, sem poskusil svojo srečo. Oton je bil v kinu, tako da sva mogla nemoteno govoriti.

»Ti, Hinko,« sem pričel, »danes si naredil prav za prav veliko neumnost, — toda ti nisi vedel.«

Zaprl je svojo knjigo, sedel na posteljo in me radovedno pogledal: »Neumnost?«

Pripovedoval sem mu o sklepu razreda, da se verouka nihče ne uči. — Mirno je poslušal in preudarjal. — »Ta dr. Schlitzer,« je rekel naposled, »vam dela stvar zares lahko. Po tem razumem, da se nič ne učite. Da me je postavil za zgled, mi tudi ni prav. Toda, veš, — verouka se bom vseeno učil! Vedno moram misliti na našega profesorja v Inomostu, na doktorja Haiderja. To ti je učitelj verouka! Če bi ta mogel imeti eno uro v našem razredu, to bi ti liberalni dečki zijali. Saj nimajo niti pojma, kaj je verouk! — Torej, v tem oziru ne pustim, da bi mi kdo kaj predpisoval!«

»Hinko, bodi pameten!« sem ga opominjal, če ne, bo joj! Boš videl! Razred tega ne bo prenašal.«

Sedaj je prišel tudi on v ogenj: »Toda prosim te, Mirko, kdo mi more predpisovati, kaj naj se učim in kaj ne! To je vendar smešno, to vendar nikogar nič ne briga!«

»Torej dobro,« sem mu odgovoril, »potem boš imel opravka z DVMB-om. Boš že videl, kaj bo!«

Vprašujoče me je pogledal Hinko: »Kaj je to, DVMB?«

»Ali ne veš tega iz Inomosta? Deutsch-völkischer Mittelschüler-Bund! (Zveza nemško-narodnih srednješolcev.) Deset fantov iz kluba mu pripada.«

Hinko se je smejal: »Če so dečki tako junaški, kakor je dolgo njih ime, potem se jih vsekakor zelo bojim!«

Postajal sem nestrpen: »Nikar se ne šali, Hinko, boš videl! Verjemi mi, da je pametneje, če se vdaš. Če te veseli, se lahko učiš verouka, kolikor hočeš, samo v šoli tega ne smeš pokazati!«

Hinko je skočil pokonci in grmel vame: »Sedaj pa nalašč ne! Ne pustim, da bi mi kdo teh kaj predpisoval. Zaradi reda v veronauku se ne učim, to veš, toda ta DVMB naj vidi, da ga nič ne briga!«

»Torej se ne vdaš?«

»Ne!«

»Dobro,« sem rekel suho. »Hotel sem te le svariti. Ne smeš mi vzeti za zlo, saj jaz sām tudi nisem pri DVMB-u. Toda, če se ti bo slabo godilo, ne bom mogel nič za to.«

Hinko je vstal in se zazrl vame: »Ne štej ti v zlo, Mirko, to je ob sebi umevno! Ni ti pa treba imeti strahu, kajti ne bom se pustil tako lahko poraziti...«

Naslednje jutro me je prijel Kurt Berner: »Ti, Egor, kako je šlo?«

»Zanič!« sem rekel. »Ne vda se. Pri tem bo šla trda, to je tirolska betica!«

Berner je skomignil z ramami in se zasmejal porogljivo: »No, dober tek! Ta bo kaj doživel...!« —

Dr. Schlitzer je prišel v razred, sedel za kateder, odprl knjigo in pogledal preko očal zvedavo okoli sebe. — »No, Moll, kaj veste o verodostojnosti evangelijev?«

Težka razdraženost je ležala na razredu. Vsi so napeto škilili na Hinkota. Vedeli so, da sem ga posvaril. — Toda on je ponovil popolnoma mirno, natančno in izčrpno, tvarino zadnje ure.

»Že dobro!« ga je prekinil naposled profesor. »Odlično! Tu se vidi, kaj bi razred lahko nudil, če ne bi bili vsi drugi tako leni!«

Komaj je bila ura pri kraju, je stopil voditelj DVMB-a, Erih Rutmeier, k Hinkotu. Trudil se je prav pozornost vzbujajoče, da bi krotil svojo razdraženost. — »Ti, Moll,« je dejal in pogledal z lokavo ostrostjo Hinkota. »ti ni tvoj bratranec, Eger, povedal, da se pri nas nihče verouka ne uči?«

Hinko ga je prijazno se smehljač zrl v temni obraz: »Seveda mi je povedal! Če hočeš, ti lahko pismo potrdim.«

»Budalost!« je siknil Rutmeier. »Toda to ti povem, ako še enkrat svoj blebet zdrdraš, potem se utegne kaj zgoditi — svarim te!«

Hinko se ni več smejal. Njegove poteze so postale trde, ostre, železne. S trdnim pogledom je objel svoje nasprotnike. In nenadoma so zabliskali v njegovih očeh jekleno-zeleni bliski, kakor neprijetno grozeči blesk gorskih ledenikov. Bila je krasna slika, kako je stal molče, oko v oko z drugimi se boreč. — Takim pogledom Rutmeier ni bil kos. Bojazljiv srd je švigal nekaj sekund iz njegovih oči, potem se je hipoma zbežal, trenil s trepalnicami, — in pogledal stran.

Hinko pa se je mirno obrnil, ne da bi rekel besedico, vzel svoje knjige in šel. — (Dalje.)

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Deset let papeževanja. Dne 6. februarja 1932 poteče 10 let od izvolitve sedanjega papeža Pija XI.; 12. februarja pa 10 let, odkar so mu prvič položili na glavo trojno kronotiaro. Celo desetletje priča, da je bil Ahil Ratti (papeževo prejšnje ime) od Boga izvoljen in poklican. V teh dneh se obračajo misli in oči vseh dobrih katoličanov tja proti vatikanskemu mestu, k njemu, ki ga je Gospod izbral, da nam je vodnik v sedanjih težkih časih.

Tudi »Bogoljub« hoče ob desetletnem jubileju papeža Pija XI. okrepiti v srcih svojih čitateljev ljubezen do skupnega očeta in s tem ljubezen do svete Cerkve; temu namenu naj služi pričujoča slavnostna številka s slikami glavnih rimskih svetišč.

Molimo, da bi Vsemogočni tudi v bodoče blagoslavljal delo svetega očeta in da bi se ves svet pod pontifikatom Pija XI. razvil v kraljestvo resnice, svetosti in milosti, v kraljestvo pravičnosti, ljubezni in miru!

Najtrdnjša ustanova. Papeštvo je častljivo že po svoji starosti, saj obstoja že skoraj 2000 let. Kje je še druga podobna oblast na zemlji, ki bi kakor papeštvo v nepretrgani vrsti segala v dobo, ko je še gorel »sveti ogenj Veste«, ko so v rimskem Koloseju prvi kristjani krvaveli, razmesarjeni od divjih zverí! Najstarejše vladarske družine so v primeri s papeštvom šele od včeraj. Države so nastajale in preminevale, cesarski prestoli so se dvigali in rušili, — samo en prestol ostane do konca časov: prestol sv. Petra.

Tudi vladarji v tej dolgi vrsti so polni častitljivosti in svetosti. 265 predhodnikov je imel sedanji sveti oče Pij XI. Te častitljivosti ne kali tudi ne peščica onih cerkvenih poglavarjev, ki te časti niso bili povsem vredni. Nič manj ko 30 prvih papežev je doseglo mučeniško krono, več ko tretjina papežev je prištetih med svetnike. Kako odlične osebnosti na papeškem prestolu smo mi sami doživeli: poznamo velikega Leona XIII. lumen in coelo — luč na nebu; Pija X., evharističnega papeža; Benedikta XV., papeža miru in ljubezni sredi plamenov svetovne vojne; Pija XI., našega misijonskega papeža, ki je razrešil nelahko rimsko vprašanje.

Lahko rečemo: Če hoče svet videti čudež, naj se ozre na papežev, na 19 stoletno njegovo zgodovino, na vedno mlado, nikoli usahnjeno veljavo in moč nadpastirjev na stolici svetega Petra!

Nov oklic svetega očeta Pija XI. V najnovejši okrožnici, ki je bila objavljena 27. decembra 1931, se obrača vrhovni poglavar Cerkve Kristusove do kristjanov vzhodne cerkve, ki so ločeni od središča Kristusovega kraljestva na zemlji, in želi, da bi čimprej prišel dan, ko se bo Vzhod vrnil k stolici svetega Petra. — Papež je sestavil omenjeno encikliko kot zaključek 15 stoletnice efeškega vesoljnega cerkvenega zbora, in zaključil poziv na ločene kristjane z besedami: Takrat, ko bodo ločeni bratje z nami skupno počastili nebeško Mater, bo zmagoslavje Matere božje, ki ga je doživela na efeškem koncilu, popolno!

Tihota in molk. V Vatikanu so imeli pred adventom 1931 duhovne vaje. Udeležil se jih je, kakor vsako leto, tudi sveti oče Pij XI.

Gemma Galgani — blažena. Koncem novembra 1931 so bile vpričo papeža prečitane in potrjene junaške kreposti častivredne, leta 1903 v sluhu svetosti umrle Gemme Galgani. Rodila se je v zgornjeitalijanskem mestecu Lucca kot hči ondotnega lekarnarja. Njeno življenje je bilo podobno življenju Terezije iz Konnersreutha; prav tako je tudi nosila znake ran Kristusovih.

Bl. Albert Veliki — svetnik. Kongregacija obredov v Rimu je dovršila delo, preiskala vse spise in jih predložila papežu s prošnjo, naj bi proglasil svetništvo bl. Alberta. One dni je sveti oče podpisal zadevni odlok. — Novi svetnik se je rodil v kraju Lauingen na Švabskem. Njegova mati je kot izredna častilka Marijina vcepila ljubezen do nebeške Matere tudi v srce svojega sinka. Obiskoval je vseučilišče v Padovi. V starosti 37 let je vstopil v dominikanski red. Leta 1245 je prišel v Paris, kjer je zaslovel po svoji izredni učenosti. Rekli so mu »doctor universalis«. Sveti Tomaž Akvinčan je bil njegov odličen učenec.

Med blažene je bil prištet leta 1622. Njegovo truplo počiva v cerkvi sv. Andreja v Kölnu.

Nenadna nesreča. V onem delu vatikanskega poslopja v Rimu, ki je bil sezidan za časa papeža Siksta V. v letu 1588, ima svoje prostore vatikanska knjižnica, največja in najpomembnejša v Evropi. Tam so izvrševali razne poprave. Ko so nekaj dni pred božičem delavci proti večeru vprav zapuščali prostorine, so se vdali trije odporniki, ki so nosili strop ene dvorane. Strop se je vdrl in potegnil za seboj tudi del stenskega zidu. Zasutih je bilo 15.000 knjig in znamenitih rokopisov; pod razvalinami so bili pokopani tudi trije delavci, uradnik dr. Vatasso in neki dijak. — Sveti oče, ki si je koj ogledal kraj nesreče, je bil silno potr in je takoj naročil vse potrebno za rešitev in za varnost drugih prostornin.

Finančno stanje sv. Stolice. Kakor povsod, postaja tudi v Vatikanu gmotno vprašanje čimdalje bolj vznemirljivo. Stroški za misijonstvo so ogromni, prispevki pa se kolikor toliko manjšajo, nekoliko vsled gospodarskih težkoč, ki tlačijo skoraj vse narode, nekoliko vsled političnih neprilik. Petrov novčič iz Mehike je skoraj popolnoma izostal; da bo Španija v tem oziru nazadovala, je jasno, ko bo moralo verno ljudstvo iz svojega žrtvovati za verske potrebščine. Doslej je Petrov novčič iz Španije donasal okrog 5 milijonov pezeta. Celo Amerika, ki je bila doslej prva dobrotnica, kadar je šlo za splošne ali posebne potrebščine svete Cerkve, je zadnje čase nekoliko odpovedala. Brezposelnost in pomanjkanje trka na vrata tudi tam.

Za mir med narodi. Na škofovskem posvetovanju v Fuldi je bilo sklenjeno, naj se po škofijah v Nemčiji vpeljejo redne svete maše za mir med narodi. Tu in tam darujejo verniki, zlasti kongreganisti sveto obhajilo v ta namen. O miru in o razorožitvenem vprašanju je govoril tudi sveti oče Pij XI. po običajnem voščilu kardinalskega zbora pred božičem. Izrazil je svoje obžalovanje, da je svet za vse opomine, naj se ohrani mir med narodi, gluha, in ne kaže nobene pripravljenosti, da bi voljno sprejel opetovane prošnje in opomine. Namesto miru in razorožitve imamo splošno nezaupanje, blazno oboroževanje in vojsko na Vzhodu. — Svet je sam kriv, če bo okušal sadove svoje neposlušnosti in trdovratnosti.

Cerkvi sovražna demonstracija. Sovjeti v Moskvi so izvršili čin, ki priča, da jim je tudi kultura, umetnost, da so jim zgodovinski spomeniki deveta briga. Dne 5. decembra 1931 so ob petih popoldne dali izprazniti okraj, kjer je stala sloveča cerkev Odrešenikova, nato pa je sledilo barbarsko dejanje: petkrat zapored so z dinamitom rušili krasno stavbo, svetišče,

ki je bilo vzor cerkvene umetnine. Cerkev Odrašenikova je bila sezidana in postavljena v spomin na Napoleonov poraz. Dovršena je bila v letih od 1837 do 1853. Torej celih 16 let so jo zidali — sedanji brezbožniki pa se žalostno proslavljajo z uničevanjem najlepšega verskega, narodnega spomenika. Satanova drznost gre res do skrajnosti. Kam privede človeka slepota, neverska strast in barbarska neolikanost?!

Privrženci Moskve so tudi na Dunaju slavili svoj »brezbožni božič«. Policija je voditelje sicer odpeljala v zapor. Značilno pa je, da je bilo med 150 osebami največ ženstva, deklet. Bedarijam »brezbožnega božiča« so ploskali samo mladostneži.

Novi svetniki. Kongregacija svetih obredov v Rimu je izdala zaznamek, ki izkazuje 551 oseb, ki so za njih proglasitev blaženim in svetim vložene prošnje. Med temi jih je iz Nemčije 6, iz Avstrije 1, iz Anglije 6, iz Belgije 13, iz Češkoslovaške 1, iz Francije 116, iz Švice 2, iz Španije 55, iz Italije 271, iz Jugoslavije 1, iz Poljske 2.

† **Kardinal Billot.** 18. decembra 1931 je umrl odlični učenjak, bivši kardinal Billot, star 86 let. Rodil se je v Siercku (škofija Metz). V jezuitski red je vstopil kot duhovnik l. 1886. Leta 1885 je postal profesor na Gregorijani v Rimu. Med kardinale je bil prištet 1911. Kot kardinal-diacon je postavil ob kronanju papežu Piju XI. tiaro na glavo. Leta 1927 je bila njegova večkratna prošnja, naj bi bil rešen kardinalske službe, uslišana. Umaknil se je v samostan in pripravljaj na smrt.

Dvojna nevarnost. Sveta Cerkev ima največjega protivnika v svetovnem framonstvu. Če pri nas še nima toliko zastopnikov kot drugod, ima pa privržencev v vseh, ki kakorkoli pobijajo krščanstvo, nasprotujejo duhovščini in podirajo versko in kulturno delo svete Cerkve. — Boljševizem straši tudi po srednji Evropi in prejema pritrdjevanje zlasti v slojih,

ki najbolj čutijo težo razrvanih razmer in stisko socialnih nevarnosti. Če v teh vrstah ni verske zaslombe, utegnejo imeti ruski brezbožniki kolikor toliko žetve tudi pri njih.

To je dvojna nevarnost, — tako je naglašal ljubljanski škof ob novem letu — ki preti tudi naši domovini. Priporočil je pa predvsem kot pomoček in zdravilo za nevarne čase: evharistično odgojo združeno z dobrotelostjo. V delu, ki ga izvršujemo iz ljubezni do Boga in do bližnjega lahko mirno gledamo v bodočnost, ki jo vodi božja Previdnost.

Najkoristnejši apostolat. Človek bi komaj verjel, če bi ne imel dokazov, da se dobe tudi med nami goreče duše, ki lajšajo ne le bedo med siromašnimi, marveč kot pravi apostoli Kristusovi — celijo dušne rane med onimi, ki so najbolj zanemarjeni in rešitve najbolj željni in potrebni. V Zagrebu živi Slovenka uradnica M. M., ki je sama bolehal, pa kljub svoji pičli plači stori silno veliko dobrega zlasti med najnižjimi sloji. Kadar ji čas dopušča, nabira prispevke, staro obleko, ki jo da popraviti in predelati, da more postreči otrokom revnih in bednih družin. S takimi milodari omešča navadno tudi srca staršev, ki žive kot koruzniki v divjem zakonu. Tako se ji je posrečilo, da je spravila v pravi, cerkveni zakon že 85 parov. Take družine še nadalje obiskuje in jim pomaga, kolikor more, zlasti po vabi in vodi njih otročiče k svetemu obhajilu, navadno prvi petek v mesecu. — Tako je ta Slovenka postala res prava božja poslanka, pravi apostol med temi sloji, ki je med njimi nemalo slovenskih — deklet in žen. — Naj jo spremlja blagoslov božji še v bodoče.

Počestčenje misijonske sestre. One dni se je odpeljala uršulinka S. Ksaverija Lesjak, ko je napravila redovne obljube v ljubljanskem samostanu, na misijonsko pot v južno Afriko. Na parniku se je vozil tudi neki bogat neznanec, ki je zavzel vsled požrtvovalnosti redovnice-misijonarke, poslal iz I. razreda na ladji sestri Ksaveriji zavitek, v katerem je bila zlata ura budilka. Lepo priznanje misijonski vnemi.

MARIJINE DRUŽBE prosimo, da bi pazljivo prečitale »Bogoljuba« in ne prezrle desetletnice vladanja sv. očeta Pija XI. Na nedeljo, ko se spominjamo njegovega kronanja, darujte sv. obhajilo za našega skupnega očeta. Pobožne molitve, v katerih boste prosili Kristusovemu

namestniku nebeškega blagoslova, bodo najlepši dokaz vaše otroške ljubezni in vdanosti. Če morete, proslavite ta jubilej tudi s kako primerno versko prireditvijo v dvorani.

Škofijsko vodstvo MD.

»Tako nekako ste zapisali v Bogoljubu, da ima kongregacija rada vesele ljudi. Kako pa naj se torej kongreganist v predpustu zadrži, ko toliko mladih ljudi misli, da v tem času brez plesa sploh veselja ni?« — Kongreganist.

Da, če kdo, potem imamo mi posebno pravico do veselja. A mi hočemo pravega, resničnega veselja, ki ne traja samo nekaj ur, za seboj pa pusti včasih grenke in bridke sadove greha. Mi vsi hočemo veselja, a veselja brez greha. In o takem veselju se bomo še posebej pogovorili. Danes naj v odgovor sledi le nekaj misli o plesu, ki te tako mika.

O tem še ne govorimo ne, da je ples lahko tudi zdravju zelo škodljiv; saj to vsakdo ve. Znano je, koliko mladih deklet je radi plesov že odšlo v prezgodnji grob v cvetu najlepših let! Mnogo pa si jih je pokvarilo zdravje za vse življenje. — Govorim predvsem o nevarnostih plesne zabave za dušo.

Današnji tako zvani moderni plesi so še prav posebno nevarni in škodljivi mladi, nedolžni, nepokvarjeni duši. Ples je namreč kakor gad, ki preži na svoj plen in čaka vedno pripravljen, da svojo žrtev napade, upiči in — uniči.

Sv. pismo nas opozarja na vse največje nevarnosti: »Vino in ženske store, da modri odstopijo od vere in da bodo pametni kaznovani.« (Sirah 19, 2.) In v te nevarnosti greš pri vsakem plesu. Vino ti omamlja razum, da polagoma pozabiš, kaj je dovoljeno in kaj ne. Zato pravim, kolikor več je alkoholne pijače, toliko večja je nevarnost. Užita pijača se namreč vleže na duha kot lahna megla, in ga vedno bolj omamlja.

Nevarnost raste. Tvoj razum je radi užite pijače oslavljen in ne more več prav soditi. Strasti pa alkohol vabi in mami; kmalu se ne moreš več ustavljati in — padec je gotov.

O, koliko mladih in poštenih fantov in mož, o katerih bi nihče ne mogel misliti kaj slabega, je padlo, ker niso bili dovolj previdni, ker so šli v nevarnost. Koliko jih je padlo globoko v blato greha, izgubilo čistost srca in mir vesti, pa tudi srečo in pravo veselje morda za vse življenje.

Zato te prosim, nikar ne pojdi v nevarnosti! Ali misliš, da si ti močnejši kot vsi oni tisoči, ki so bili prav tako pošteni in mladi kot ti, pa so ob taki priložnosti oslabili in padli?!...

In za naše dobre kongreganiste nje velja prav isto. Saj same dobro vedo, da so zanje nevarnosti in posledice še vse večje in usodnejše. O, koliko deklet je že objokavalo ono uro, oni nesrečni plesni večer, ki jim je skvaril mladost, zagrenil vse življenje.

Pa še to si pokličimo v spomin, da smo otroci Marijini, otroci božji! Zato ne maramo ničesar, kar nas postavlja v nevarnost, da nas odtuji naši dobri materi — Mariji!

Vse z Marijo in kakor Marija!

Podzemelj. V naši župniji se je začelo v marsičem novo življenje; poživili sta se osobito naši Marijini družbi. Že lani, 25. marca, je bilo zopet nanovo sprejetih 19 deklet. Ta dan je bil tudi sprejem 22 žen v Marijino družbo. Dekliška kongregacija ima točasno 150 članic, družba žen pa 108. Pred praznikom Marijinega oznanjenja sta imeli obe družbi tridnevne duhovne vaje. Dekleta imajo slovesen shod vsako prvo nedeljo. Poleg tega je pa gosp. voditelj oskrbel še sledeča predavanja ob skioptičnih slikah: Marijino življenje, Srce Jezusovo, stari Rim, sv. Terezija D. J., stari zakon, D. M. prikazovanja Bernardki v Lurdu.

Članice se shodov rade udeležujejo. Imamo pa tudi kontrolo po listkih o udeležbi shodov in prejetanju sv. zakramentov, kar se prav dobro obnese. Nekaj odsekov smo poživili, nekatere pa nanovo ustanovili. V evharističnem odseku so vse članice. Ura molitve se opravlja po treh skupinah. Dramatični odsek je priredil več iger. Članice časnikarskega odseka so pridno agitirale za krščanske časopise od hiše do hiše. In res se je dobro časopisje v naši fari znatno pomnožilo.

Na binkoštni ponedeljek smo imeli v Podzemlju dekanijški shod vseh belokranjskih dekliških Mar. družb. Bog je dal ta dan lepo vreme, kar je mnogo pripomoglo, da se je zbralo čez 600 deklet. Deset družb je došlo z zastavami. Slovesnost se je vršila v najlepšem redu: ob 9. uri sprejem vseh družb, nato pobožnost v lepo ozaljšani cerkvi. Popoldansko zborovanje se je vršilo na prostem. Pozdravi, govori zastopnic zlasti pa v srce segajoči govori gosp. dekanijskega voditelja dekana Pavlina Bitnarja: vse to nas je nanovo poživilo v ljubezni do Marije in do lepega krščanskega življenja.

Skupna romarska zleta smo imeli dva: 29. junija smo romale na Zežel pri Vinici; 26. julija pa na Brezje skupno z drugimi farani. Mimogrede smo si ogledali nekatere znamenitosti v Ljubljani. Z Brezij smo pa pohiteli tudi na Bled in tam v Mar. cerkvi na otoku zvonili in molili.

Bog daj, da bi se družba tudi naprej lepo razvijala in napredovala ter dobivala vedno novih članic. To pričakujemo s tem večjim zaupanjem, ker je v naši fari ustanovljen Marijin vrtec. Slovesen sprejem je bil lani dvakrat: 31. maja je bilo sprejetih 210 otrok, 21. junija so bili pa sprejeti mali prvoobhajnanci. Bilo jih je 105. Tudi ti imajo mesečne

sestanke in mesečno skupno sv. obhajilo, dečki posebej, deklice posebej. 19. avgusta jih je šlo na božjo pot k Trem faram 156. Tam so imeli sv. mašo, popoldne pa zabavo. Domov so prišli vsi veseli in prav dobre volje.

Še nekaj, kar je za nas velikega pomena, moramo omenjati: posvečenje družin presvetemu Srcu Jezusovemu. Dalj časa je g. župnik pripravljali farane na to sv. opravilo. Po zadostni pripravi se je po posameznih družinah po vaseh vprilo župnika posvečenje izvršilo. Ostale pridejo še na vrsto. Tako se trudimo in delamo in živimo v naši župniji! Dal Bog in Marija, da bi bila vsa naša srca oddana Kristusu Kralju, da nam ne bi škodoval val brezboštva, ki ga širijo sovjeti iz Rusije.

Duhovne vaje za dekleta in žene v Mali Loki pri Ihanu. Vsi dosedanja tečaja duhovnih vaj so se prav lepo obnesli; pisma, ki jih dobivajo čč. sestre od bivših udeleženk, pričajo, kolike milosti daje Bog dušam, katerim je resno do tega, da živé po božji volji. Za dekleta bodo pred veliko nočjo še dvakrat duhovne vaje in sicer: od 30. januarja do 3. februarja, in od 20. do 24. februarja. Za žene pa od 18. do 22. marca. Pričetek vselej zvečer prvega, sklep zjutraj zadnjega dne. Oskrbnina za ves čas 100 Din. Takoj pišite na naslov: Usmiljene sestre sv. Križa, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale. Obenem pristavite, katerih duhovnih vaj se boste udeležili.

Pisarna Marijinih družb v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna — priporočila gg. voditeljem in Mar. družbam vse družbene potrebščine: svetinje, trakove, fantovske znake, Kongregacijske knjižice (za fante), svetinje za Marijine vrtce itd. Posebno opozarjamo na knjižico: Zgodbe malega Gvidona (cena Din 10.—. Ni je več mnogo v zalogi.). Prav tako razširite med dečke in deklice Mar. vrtcev sprejemno knjižico »Marija, moja Mati«, ki nudi otrokom toliko lepega. Čudodelne svetinje še vedno lahko dobite.

Dobre knjige

Že priporočena knjiga »Po stezah resnične popolnosti« se dobi v trgovini Ničman v Ljubljani. Cena 24 Din, po pošti 26 Din. Pisatelj o. Mavricij Teraš, slovenski kapucin v Rimu, je s to tretjo knjigo zaključil celotno ascetično delo. (I. knjiga »Za visokim ciljem«, II. »Pri studenih zdravja in moči.«) Tretja knjiga razpravlja o krščanski kreposti sploh, nato pa o posameznih krepostih (čednostih).

»V današnji dobi duhovne površnosti in mlačnosti — radi pozabljamo na kreposti in krepostno življenje.« Teraševa knjiga bo zbudila zanimanje in vremo za krepost.

Kdor hoče komurkoli napraviti veselje za god, dati poročno darilo, pa ne ve, kaj bi daroval, naj naroči celotno ascetiko p. Teraša, ali pa vsaj tretjo knjigo, ki ima pravo vrednost tudi kot samostojna knjižna novost.

(Ker smo to jubilejno številko priredili v proslavo papeževe desetletnice, je bilo treba sprejeti v list več tozadevnih razprav; vsled tega smo morali odložiti na III. številko dopise, odgovore, knjižne ocene, opazovanja itd. — Uredn.)

Odpustki za mesec februar 1932

1. Ponedeljek Bl. Piridijana. P. o. istim kakor 15. dan.

2. Torek. Svečnica. P. o. udom br. sv. R. Telesa pod pogojem kakor 4. dan; a) udom br. naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; b) udom rožnovenske br. danes ali v osmini; c) udom škapulirske br. karmelske Matere b.; d) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; e) onim, ki nosijo beli škapulir, če molijo za osvobojenje sužnjev; f) udom Marijine družbe; g) udom družbe krščanskih družin; h) udom br. sv. Družine; i) udom br. preč. Srca Mar.; j) udom br. za duše v vicah danes ali v osmini; k) udom družbe sv. Petra Klaverja kakor 25. dan; l) istim kakor 15. dan. — V. o.

3. Sreda, prva v mesecu. P. o. vsem, ki opravijo kake pobožne vaje na čast sv. Jožefu, prejmejo sv. zakramente ter molijo po namenu svetega očeta.

4. Četrtek, prvi v mesecu. Sv. Jožef Leoniški. P. o.: a) udom br. Sv. R. Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v župni cerkvi; b) istim kakor 15. dan.

5. Petek, prvi v mesecu. Sv. Peter Krstnik. P. o.: a) udom br. sv. R. Telesa kakor včeraj; b) vsem, ki prejmejo spravno sv. obhajilo, nekoliko premišljujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo po namenu sv. Očeta; c) udom br. presv. Srca Jez.; d) istim kakor 15. dan.

6. Sobota, prva v mesecu. P. o. vsem, ki opravijo kake pobožne vaje na čast Brezmadežni, da nekoliko zadoste za njej storjena razžaljenja in prejmejo sv. zakramente ter molijo po namenu sv. očeta.

7. Nedelja, prva v mesecu, pustna. Udom rožnovenske br. trije p. o.: 1. če v bratovski kapeli molijo po namenu sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. — V cerkvah, v katerih je vpeljano tridnevno češčenje zadnje tri pustne dneve, dobe pod navadnimi pogoji p. o. vsi, ki obiščejo sv. R. Telo.

8. Ponedeljek. Sv. Janez Matski. P. o. udom br. z belim škapulirjem, če v bratovski ali župni cerkvi molijo za osvobojenje sužnjev.

15. Ponedeljek. Bl. Andrej. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v župni cerkvi, kjer ni redovne.

19. Petek. Sv. Konrad. P. o. istim kakor 15. dan.

22. Ponedeljek. Sv. Marjeta Kortonska. P. o. istim kakor 15. dan.

25. Četrtek. Sv. Matija. P. o. udom družbe sv. Petra Klaverja, ako molijo za razširjenje svete vere.

28. Nedelja, zadnja v mesecu. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno molijo sv. rožni venec.

Urednika: Dr. C. Potočnik, Ant. Čadež. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Za Jugoslovansko tiskarno: K. Čeč.

PROŠNJE IN ZAHVALE.

V molitev se priporoča samostanska družina v veliki tiski. — M. P. se priporoča Mariji, presv. Srcu J., sv. Tereziji D. J., sv. Marjeti AL, † škofu Baragu za ozdravljenje živčne in prsne bolezni.

T. D. priporoča sebe v molitev, da bi mogla krotiti jezo in nevoljo; presv. Srcu J. in M., svetemu Jožefu in sv. Tereziji D. J. pa priporoča svojega bolnega očeta za ozdravljenje nevarne bolezni, za dušno zdravje pa celo družino. (Dar 20 Din.) — A. W. se prip. presv. Srcu J., Mariji Pom. Kr. in sv. Jožefu za zdravje in blagoslov b. v družini. — M. R. priporoča svojo družino posebno sinove za dušno in telesno pomoč: Mariji Pom., presv. Srcu J., sv. Mali Cvetki, vernim d. v vica, pa tudi molitvi dobrih vernikov.

A. M. (Miren pri Gorici se zahv. presv. Srcu J., Devici Mariji in sv. Mali Cvetki za uslišano prošnjo v težki zadevi. — M. F. se zahv. častiv. † Slomšku za uslišano molitev. (Dar 10 Lir.) — Ivanka Spiček se zahv. Mariji Pomočnici, bl. Don Bosku, sv. Jožefu, sv. Antonu P. in sv. Mali Cvetki za ozdravljenje živčne bolezni in za dobljeni dušni mir. — F. H. se zahv. Materi božji dedendolski za pomoč. — F. Č. se zahv. Bogu, da je bila rešena po opravljeni 9 dnevni iz hude stiske.

PRAVA METODA

uspešnega negovanja lepote temelji na uporabi takšnih pripomočkov, kateri se izdelujejo iz sestavin, ki medicinsko učinkujejo, kot so to: Fellerjeva Elza-pomada za zaščito kože in Elza-pomada za rast las (2 lončka brez daljnjih stroškov 40 Din), Elza-mila lepote in zdravja (5 kosov franko 52 Din), pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 357, Savska banovina.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Miklošičeva cesta 6 (v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po
najugodnejši obrestni meri
ter brez vsakega odbitka.
Tudi rentni davek plačuje
posojilnica sama.

Hranilne vloge
znašajo nad 180 milijonov dinarjev.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino GRITZNER in ADLER za dom,
obrtni in industrijo v vseh opremlj.

Istotam švicarski pletilni
stroj

DUBIED

Pouk v veselejši brezpla-
ćen. — Nizke cene —
Priložnostna darila.

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prašernovega spo-
menika za vodo.
Večletna ga anclja.
Tudi na obroke.

Umrl je v Ljubljani frančiškanski redovnik P. Severin Fabiani, star 65 let. Preteklo jesen se je preselil iz novomeškega samostana v Ljubljano, zdaj pa v večnost. Pokojni je bil zvest učenc jezikoslovca Škrabca, slovničar in izreden lepopisec. — R. i. p.

Vič. Prav na sveti božični dan je Jezušček poklical v nebesa družbenko Minko Severjevo. Bila je tiha, marljiva, vzorna Mar. hčerka. Vzgaljale sta jo Marijina družba in presveta Evharistija.

Dobri pastir. III. knjiga premišljevanj za postni čas izide te dni pri Ničmanu v Ljubljani.

Trgovska pomočnica, stara nad 20 let, agilna in vsestransko strokovno usposobljena, ki je že več let članica kake Marijine družbe, pa želi dosežanje mesto spremeniti, naj pošlje svojo lastno-ročno pisano ponudbo na naše upravnništvo v svrhu daljnjega priporočila pod št. 427.

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljili!

Zahtevajte takoj knjigo o moji
novi umetnosti prehranjevanja,

ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po popnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Cim prej pričnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

**Popolnoma zastoj in
poštne prosto**

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega.

Pišite takoj, zadostuje tudi dopisnica.

Zbiralnica za pošto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln,
Ringbahnstrasse 24. Abt. 493.

Varujte svoj kotlič za čiščenje uporabljajte

VIM

Ako želite, da bo Vaš kotlič vedno čist, svetel in brez brazgotin, tedaj ga čistite z malo Vima na mokri krpi, a potem ga otrite s suho krpo. Vim vsebuje večjo količino mila, katero nesnago razkroji, ne da bi opraskalo predmete. Vim čisti brez truda kovino, steklo, les in porcelan.

VIM čisti vse

JVS

Priporočam se čč. duhovščini za izdelovanje in popravila cerkvenih paramentov po zmernih cenah. Stiglj Marija, Hrib sv. Jožefa v Misijonski hiši, Celje.

**Varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI
v Ljubljani, poleg hotela UNION
Obrestovanje najugodnejše**

Posojila proti vknjižbi na posestva. proti poroštvo l. t. d.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

Ljubljana, v lastni palači na vogalu
Miklošičeve in Masarykove ceste

SPREJEMA požarna zavarovanja, zvonove in bronu proti razpoki, zavarovanja stekla ter življenska zavarovanja v vseh kombinacijah.

PODRUŽNICE:

Beograd, Dečanska ulica 27/II. Celje, Cankarjeva ulica 4. Sarajevo, Vojvode Stepe Obala 42. Split, Ulica XI Puka 22. Zagreb, Mihanovičeva ulica 2/II.

Poverjenišтва v vseh večjih krajih.